

GRADISOV VESTNIK

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Ob polletnem obračunu

Analiza gospodarjenja s sredstvi, ki jih je družbena skupnost zaupala kolektivu, predstavlja za določeno obdobje ne samo ugotovitve uspeha ali neuspeha ampak hkrati tudi smernice za bodoče poslovanje. Vsak količnik vreden pregled gospodarjenja za določeno obdobje je dolžan izpolnjevati oba ta pogoja. Predpis predvideva, da so podjetja dolžna polletno ugotavljati svoje poslovne rezultate, kar hkrati predstavlja tudi časovni maksimum. V kolikor ugotavlja gospodarska organizacija svoje rezultate poslovanja v krajših obdobjih, ji je to pač samo v prid.

NOVI POGOJI GOSPODARJENJA

Upoštevanje določil uredbe o periodičnih obračunih je tudi naše podjetje ob zaključku polletja izvršilo bilančni pregled svoje poslovne dejavnosti. V primerjavi s preteklimi leti je letošnje polletje nudilo glede na instrumente novega gospodarskega sistema precej drugačno podobo. Prehod s sistema fakturirane realizacije (v katerem se je finančno priznala vsaka storitev ali usluga, za katero je bil izdan račun, situacija itd.) na sistem plačane realizacije (kar pomeni, da se finančno prizna samo plačana storitev ali usluga, ne pa samo zaračunana), je povzročil vrsto sprememb predvsem seveda glede na rezultate, ki so bistveno vplivali tako na uspeh podjetja kot tudi na uspeh vsake posamezne organizacijske enote. Upoštevanje že novost, ki jo v primerjavi s istim obdobjem preteklega leta predstavlja prehod sam, lahko ob primerjavi lanske polletne bilance z letošnjo ugotovimo, da internih obračun poslovanja po posameznih organizacijskih enotah precej pestro sliko. Čeprav izkazuje podjetje kot celota po polletnem obračunu dober uspeh, pa istočasno vidimo, da posamezne organizacijske enote v svojem poslovanju niso dosegle nivoja, ki ga zakon o sredstvih gospodarskih organizacij določa kot poslovni uspeh. Po predpisih prej omenjenega zakona se smatra, da podjetje ali njegova enota uspešno posluje le v primeru, če je ob periodičnem obračunu (isto velja seveda za zaključni račun) izkazan večji čisti dohodek kot pa znašajo izplačani osebni dohodki. V določenem smislu se smatrajo razlika med ustvarjenim čistim dohodkom in izplačanimi osebnimi dohodki (kar naj bo izkazano seveda v prid čistega dohodka) kot zelo pomemben pokazatelj uspešnosti poslovanja in gospodarjenja.

Sorazmerno raznolik vpliv v bilančnem smislu je imel tudi faktor »k«, ki je predpisan s pravilnikom o delitvi čistega dohodka podjetja. Omenjeni faktor, ki naj zagotovi ob delitvi mase ustvarjenega čistega

dohodka in sklade ter sorazmerno naraščanje skladov podjetja glede na dinamiko osebnih dohodkov, je bil za vse edine enak. To pa zaradi različnih pogojev dela in poslovanja ne daje popolnoma jasne slike poslovanja vsake organizacijske enote. Ob upoštevanju instrumentov, ki vplivajo na ugotovitev poslovnega uspeha podjetja in organizacijskih enot, je le-ta naslednji:

dohodka (upoštevan je seveda le sistem plačane realizacije) na oseb-

Celotni dohodek, dohodek ter čisti dohodek in njegova delitev

	din	v %
1. Celotni dohodek (f = 0,8156)	4.398.016.169	100
2. Poslovni in drugi stroški (f = 0,8189)	3.026.000.878	68,8
3. Dohodek (1-2)	1.372.015.291	31,2
4. Prispevek iz dohodka	205.802.294	15,0
5. Čisti dohodek (3-4)	1.166.212.997	80,5
6. Prispevek od izrednega dohodka	90.449.449	—
7. Čisti dohodek za razdelitev (5-6)	1.075.765.548	100,0
8. Izplačani osebni dohodki delavcev (f = 0,8200)	852.325.244	79,2
9. Ostanek čistega dohodka	223.438.304	20,8

Z uporabo meril iz čl. 7, 8, in 10 osnutka noveliranega pravilnika o delitvi čistega dohodka podjetja (je

še v razpravi), bi od doseženega čistega dohodka v višini 1.075.765.548 dinarjev odpadlo:

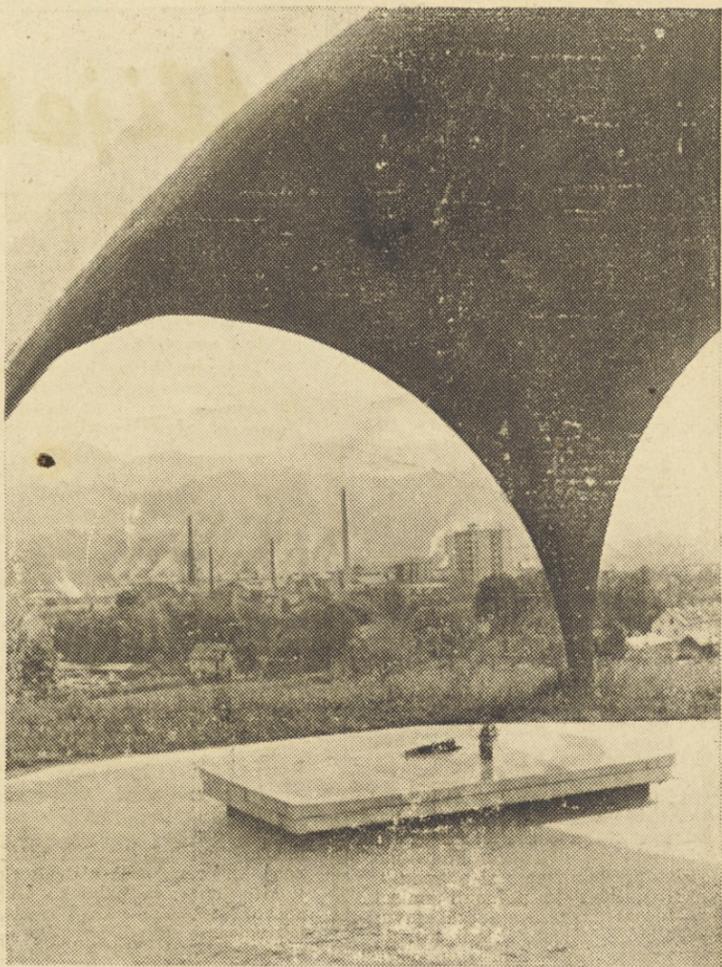
	din	v %
a) za osebne dohodke delavcev	955.928.000	88,9
b) za sklade	119.835.548	11,1

Razdelitev čistega dohodka po edinicah

Naslednja tabela nam kaže, kakšna je dejanska udeležba posameznih edinic na doseženem čistem do-

hodku podjetja v I. polletju tega leta na podlagi plačane realizacije in kolikšen del čistega dohodka jim še ostane za osebne dohodke in za sklade.

Edinica	Dohodek	Čisti dohodek	Izplačani osebni dohodki	Ostanek čistega dohodka
1. Centrala	11.741	9.980	5.595	6.587
2. Proj. biro	22.884	18.114	14.792	3.322
3. Celje	101.315	82.125	77.876	4.249
4. Jesenice	159.945	102.445	62.429	40.016
5. Koper	75.638	55.906	39.658	16.268
6. Kranj	19.083	16.220	21.954	5.734
7. Ljubljana	253.055	182.456	134.155	48.301
8. Ljubljana-okolica	58.567	48.588	45.168	3.220
9. Maribor	322.578	250.792	181.203	69.589
10. Ravne	109.792	48.025	65.662	18.365
11. CO Ljubljana	62.667	50.561	42.877	7.684
12. Avtopark	28.379	22.499	21.161	1.338
13. Težka mehanizac.	57.922	29.964	26.556	3.408
14. KO Maribor	50.928	39.765	32.964	6.799
15. LO Skofja Loka	58.556	50.555	26.858	3.677
16. Obrat gr. poliz.	61.165	51.990	55.639	3.649
Skupaj	1.372.015	1.075.765	852.325	223.438

Pogled z grobnice herojev, ki jo je zgradilo naše gradbeno vodstvo Celje, na celjsko industrijo

Vpliv faktorja »k« pri delitvi čistega dohodka na osebne dohodke in na sklade (pri čemer določa veljavni pravilnik »k« v višini 2,48) se odraža v tem, da odpade po polletnem obračunu na sklade podjetja 11,1% in na osebne dohodke 88,9% ustvarjenega čistega dohodka, kar da izraženo v številkah naslednje rezultate:

— ustvarjena sredstva za sklade podjetja 119.000.000 din
— ustvarjena sredstva za osebne doh. članov kolektiva 956.700.000 din

Od ustvarjenih sredstev za osebne dohodke moramo rezervirati za skupni interni rezervni sklad podjetja (določen z našim pravilnikom) še 1% sredstev namenjenih za osebne dohodke, kar se uporabi za kritje primanjkljaja, katerega so »prigospodarile« poslovno neuspešne organizacijske enote.

Če primerjamo sedaj izplačane osebne dohodke z ustvarjenim čistim dohodkom, potem lahko v merilu podjetja trdimo, da smo uspešno gospodarili. Analiza poslovanja pa nam pokaže, da vse organizacijske enote le niso izpolnile tega osnovnega pogoja za priznanje gospodarskega uspeha, pri čemer je najgloblje padel Kranj, ki je izplačal kar 5,7 milijona dinarjev več za osebne dohodke, kot pa je kolektiv ustvaril čistega dohodka. Njemu sledi obrat gradbenih polizdelkov, katerega primanjkljaj znaša po omenjenem kriteriju 3,6 milijona dinarjev. Ostale organizacijske enote bi po tem splošnem merilu zvožile. Vendar pa pri tem ni upoštevan faktor »k«, kateri brez usmiljenja poseže v delitev. Če pri ocenitvi poslovanja upoštevamo še omenjeni faktor in rezervni fond, se celotna slika izpopolni še z na-

daljnimi postovno uspešnimi organizacijskimi enotami:

— gradbeno vod. Celje 5.581.000 preveč izplačanih osebnih dohodkov
— gradbišče Lj.-okolica 3.600.000 preveč izplačanih osebnih dohodkov
— ekonomska enota avto-park 1.561.000 preveč izplačanih osebnih dohodkov

— ekonomska enota težke mehanizacije 58.700 preveč izplačanih osebnih dohodkov.

Če upoštevamo, tako kot pri teh organizacijskih enotah, še faktor »k« in 1% rezervni sklad, potem slika pri Kranju in obratu gradbenih polizdelkov takale:

— gradbišče Kranj 7.678.000 preveč izplačanih osebnih dohodkov,
— obrat gradbenih polizdelkov 9.812.000 preveč izplačanih osebnih dohodkov.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Samostojnost in odgovornost

»Stimulacija za učinkovitejše gospodarjenje mora ustvariti tudi ugodnejše pogoje za notranje urejanje gospodarskih organizacij, predvsem z napori delovnih kolektivov samih.« Tako je zapisano v sklepkih IV. plenuma Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije.

V tem sklepu je jasno poudarjeno, da morajo delovni kolektivi predvsem sami poskrbeti za urejanje notranjih odnosov in za urejanje notranje organizacije podjetja. Ta misel ni nova, ampak se je oblikovala že, ko smo sprejemali zakon o delavskem samoupravljanju, katerega bistvo je prav v samostojnosti pri urejanju notranjih zadev kolektiva, pa naj gre za gospodarska ali negospodarska vprašanja.

V sedanjih razmerah gre namreč za tole: v sistemu delitve dohodka je dohodek gospodarske organizacije odvisen od dobrega ali slabega gospodarjenja delovnega kolektiva, od dobre ali slabe komercialne politike, se pravi, kako se znajo znajti na tržišču, pa od tega, kako monolitni in udarni je kolektiv itd. Bilanca pokaže kolektivno, kako je gospodaril in kako je usklajeval vse dostikrat silno različne komponente. Če je dohodek majhen, so tudi osebni dohodki in skladi majhni in obratno.

Torej: če je dohodek odvisen od gospodarjenja konkretnega delovnega kolektiva, mu nihče ne more predpisovati, kako naj gospodarji, kako naj si organizira podjetje, kako naj si urejuje odnose. Brž ko bi se kdo pojavil in hotel od zunaj urejati te zadeve, mora prevzeti nase tudi odgovornost za to, kako se bo tako mešavanje od zunaj pokazalo na dohodku podjetja. Mora prevzeti poročstvo in odgovornost, da s takim mešavanjem kolektiv ne bo gmotno prizadet. Če takega jamstva ne more prevzeti, ne more tudi odrediti. Lahko le svetuje, lahko le prikaže na osnovi kompleksnih analiz, kako bi bilo bolje in zakaj je to, kar počno v kolektivu, slabo. Odlašitev pa je stvar kolektiva in njegovih organov delavskega samoupravljanja.

M. S.

Ustava podjetja

Zakonodajalec se prav gotovo ni ušel, ko je postavil pri razporejanju predpisov interne zakonodaje pravila podjetja na prvo mesto. Pomembnost tega akta je označena že s tem, da ga pogosto imenujemo tudi »ustava podjetja«, saj vsebuje vse temeljne določbe, ki iz osnove urejajo poslovanje podjetja.

Seveda pa je dejanska pomembnost tega predpisa odvisna od njegove vsebinske kakovosti, kar pomeni, da morajo pravila predstavljati pravi odraz razvijajočih se proizvodnih odnosov v podjetju. Čim bolj živeljska so določila, čim bolj verno odražajo utrip kolektiva, tem več so vredna. Seveda pa morajo biti tudi sodobna, če naj bodo kvalitetna. Tak predpis pa je sodoben, če med določili ni preživelih organizacijskih struktur, takih pooblastil raznih organov, ki ne bila v skladu s dejanskimi pristojnostmi kakor tudi, da je vsebina prilagojena razvijajočim se odnosom v družbi in podjetju ter orientacijam, ki jih daje življenje in delo kolektiva.

Ne moremo sicer trditi, da pri nas v preteklosti nismo imeli pravil, vendar pa je že nekaj časa obstajalo neskladje med praktičnim življenjem ter delom kolektiva in med določili pravil, ki so glede na razvojno fazo proizvodnih odnosov zaostala in tako predpisovala kolektivu nekaj, kar je že preživel, poslovanje v današnjih pogojih pa že zdavnaj negiralo.

Komisija delavskega sveta podjetja, ki je končno redigirala osnutek novih pravil, je že zaključila svoje delo ter predložila nova pravila v javno razpravo. Po temeljiti obravnavi temeljnega predpisa bo delavski svet dokončno sklepal o potrditvi.

Nova pravila so odraz zahtev, ki se porajajo iz naše ekonomske situacije, faze razvoja proizvodnih odnosov in perspektive organizacije dela ter poslovanja podjetja. Po stari uredbi, ki predpisuje vsebino, bi lahko ugotovili vrsto novosti, kakršnih v pravilih prejšnjih datumov ni.

Bistvena razlika je že v značaju predpisa, ki je bil prej organizacijsko kompetenčni, sedaj pa je organizacijsko ekonomski s tem, da istočasno določa pristojnosti posameznih organov. Ekonomski del vpeljuje v naše notranje odnose načelo koncentracije ekonomskih zmogljivosti podjetja ter načelo lastne cene in mesečnega obračuna proizvodnje. Obvezna pomoč v materialu, kadar pogoji dela to narokujejo, predvidene sankcije za kršitev pravil in drugi instrumenti so takšnega značaja, da do maksimuma varujejo enotnost podjetja ter njegovo uveljavljanje na notranjem in zunanem tržišču, hkrati pa zagotavljajo optimalno demokratizacijo družbenih odnosov v podjetju.

Smelo lahko trdimo, da predstavlja predlagana vsebina pravil tisto, kar v sedanjem položaju potrebujemo, hkrati pa dopušča neoviran razvoj v prihodnosti. Predlog pravil odraža in omogoča razvoj, ki pa ne bo nastal čez noč, ampak dopušča postopno prilagajanje novo nastajajočim odnosom.

Glede na kvaliteto in pomembnost pravil je osnovna dolžnost vsakega člana kolektiva, da osnutek pregleda in s svojim sodelovanjem v javni razpravi doprinese k izboljšanju vsebine ter odpravi morebitne pomanjkljivosti. Politične organizacije morajo organizirati javno razpravo na čim širši osnovi, da bodo rezultati razprave čimboljši, saj so dobra pravila interes nas vseh. Pasiven odnos do take pomembne zadeve bi pomenil neodpuščljivo napako, ki si je zaveden član kolektiva ne bi smel privoščiti.

Komisija delavskega sveta podjetja, ki izbira pripombe na predlagani osnutek, je v celoti prepričana, da bo končna redakcija predstavljala odraz notranjih teženj in potreb kolektiva ter da bomo ob koncu tega meseca le dobili predpis, ki ga v sedanjem položaju podjetja že res nujno potrebujemo!

Na največjem gradbišču v Sloveniji

Tovarna glinice in aluminija je spet največje gradbišče v naši republiki — Raste velika nova hala za elektrolizo aluminija — Čez dve leti bo Kidričevo podvojilo lansko proizvodnjo — Brutto produkt te tovarne se bo povečal od 11 na 22 milijard dinarjev letno

Kidričevo... Eden velikih gigantov naše industrije, ki so zrasi po osvoboditvi. Orjaška tovarna, v kateri je danes dobilo svoj kos kruha 1.700 delavcev. Tovarna, ki je lani dala naši skupnosti 11 milijard dinarjev dohodka. In leta 1964, ko bo povsem obnovljena in dograjena ta velika tovarna, predvsem nova tovarna za elektrolizo aluminija, se bo dohodek v tem kolektivu povečal od 11 na 22 milijard dinarjev letno. Dohodek se bo povečal točno za 100 %, pri tem pa tovarna ne bo zaposlila niti enega novega delavca.

Previdno sem se prebijal skozi prah, vročino in čez debel gramoz. Sonce je pripekalo kot za stavo. Najraje bi odvrgetl še tisto tenko srajco s kratkimi rokavi; toda s tem bi vendarle nekoliko preveč »degradiral« poklic predstavnika sedme sile. Slednjic sem se pošteno utrujen znašel pred skromno barako.

»Tu boste dobili inženirja Dovjaka,« mi je pokazal z gibom glave mlad delavec, ki me je nekaj časa vodil v labirintu industrijskih objektov, žerjavov, med različnimi objekti Kidričevega.

»Aha, že vem, sem že nekaj slišal o tem,« mi je stisnil roko šef sektorja v Kidričevem, ing. Dušan Dovjak. »Torej, za prihodnjo številko 'Gradisovega vestnika' boste napisali reportažo? No, lepo! Torej — kaj vas najbolj zanima?«

»Nimam nobenih vprašanj, ki bi si jih že prej pripravil,« sem odkrito priznal. »Kar takole se pogovarjaval«

In sva začela...

»Torej, tu smo začeli že lani jeseni,« je začel pripovedovati ing. Dovjak. »No, seveda smo se prav razmahnili šele letos spomladi, takole konec marca, pravzaprav v začetku aprila. No, lani jeseni je bilo tudi dovolj dela, čeprav ne toliko na gradbišču. Lani jeseni smo začeli pripravljati organizacijo gradbišča. To je bilo res naporno delo, prav pošteno smo se »nagarali, da smo

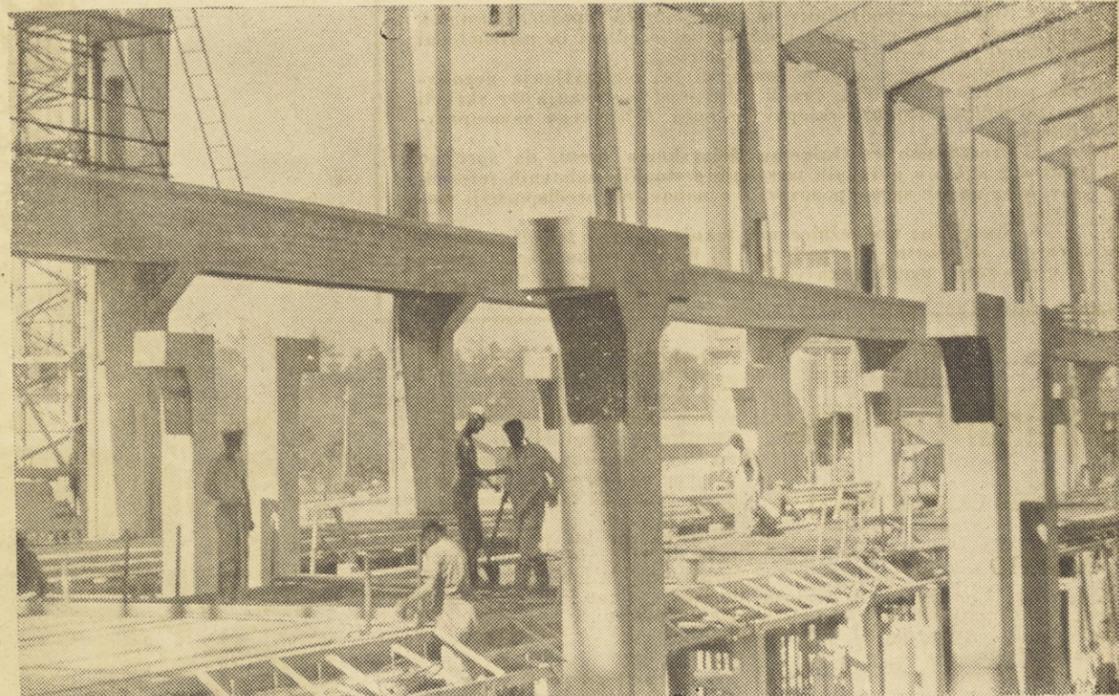
slemenu pa bo visoka 26 m. Vanjo bodo vgradili kakih 1000 ton betonskega železa in okrog 14.000 kubičnih metrov betona. V hali bo stalo 160 električnih peči, iz katerih bo vsako leto priteklo približno 20 tisoč ton aluminija. Torej toliko, kot so ga pridobili lani v prvi hali za elektrolizo, v stari tovarni aluminija. Od leta 1964 bo Kidričevo dajalo vsako leto okrog 40.000 ton aluminija.

DELO NA TEKOČEM TRAKU

»Ni bila samo ostra zima, ki nas je nekoliko zavrla pri startu,« je spet povzel ing. Dovjak. »Spomladi smo imeli tudi več dodatnih del, morali smo sanirati temelje z dodatnimi sidri železa, treba je bilo poglobiti temelje za stebre podestov. Na tem mestu so namreč pred leti že nekaj kopali, potem pa spet vse zasuli. Zato teren ni bil več tako kompakten, kot bi sicer moral biti.«

»Kot vidim, bo nova hala precej bolj elegantna od stare,« sem pripomnil.

»Seveda! Na novem objektu na mestu betoniramo samo glavne nosilne stebre, sicer pa večina elementov montažna — stene, podesti itd. Vse te elemente že prej izdelamo, žerjav pa jih potem dvigne. S tem ogromno prihranimo na času in tudi na materialu. Stara elektroliza je izdelana vsa v klasičnem betonu, tu pa je vse drugače. Nova

Betonirani hite z delom, da bo velika hala za elektrolizo aluminija zgrajena v roku

del — približno dve tretjini — so stalni delavci, vsi kvalificirani ali visoko kvalificirani strokovnjaki. Le slaba tretjina so nekvalificirani delavci in delavke iz okolice Kidričevega. Delo teče po principu serijske proizvodnje; vsak brigadir ima svojo skupino ljudi in svojo fazo del. Delamo v eni izmenici, le betonske skupine delajo v dveh izmenah.

MED STARIMI GRADITELJI KIDRIČEVEGA

Med razgovorom so vstopali in odhajali delavci in brigadirji, ki so prihajali po razna navodila. Nekateri so se za hip ustavili v baraki in prisluhnili pogovoru. Vprašal sem ing. Dovjaka, če bi lahko govoril s kakšnim delavcem, ki je že pred leti gradil to veliko tovarno.

»Prav tu sta dva,« je pokazal na dva delavca, ki sta malo prej vstopila.

»Vi ste že gradili staro tovarno?« sem se obrnil k starejšemu. »Potem ste pa verjetno že dolgo pri Gradisu?«

»Od 28. maja 1945,« je takoj odgovoril vprašani. Povedal je še, da mu je ime Ivan Bezjak. Zdaj je tu delovodja, gradil pa je prvo tovarno vsa leta po osvoboditvi.

»Tovariš Bezjak je tako rekoč že naš — rekvizit ali osnovno sredstvo. In sicer že amortizirano,« je pripomnil nekdo v šali. Vsi smo se glasno zasmejali.

»No, kako se vam zdi na tem gradbišču danes in kako je bilo včasih,« sem vprašal.

»Ja, tu skoraj ni primerjave. Takrat smo delali strašno počasi, seveda če primerjamo takratno delo s sedanjim. Poglejte, staro elektrolizo smo gradili skoraj štiri leta, sedanja novo, ki bo prav takšna, pa bomo skončali v dobrem letu.«

»In koliko lesa smo porabili pri opazih,« se je vmešal še delovodja Alojz Lisjak, ki je bil prav tako poleg v prvih letih, ko so začeli graditi tovarno glinice in aluminija. »Za staro elektrolizo smo porabili, če se ne motim, kakih 3.000 kubičnih metrov lesa. Za novo halo ga bomo morda porabili kakih 1.000 kubičkov.«

»Ste imeli kakšno nezgodo?« sem kar tako vprašal.

»Kako mislite?« sta me vprašala stara gradbenca. »Nekdaj ali zdaj?«

»Oboje,« sem odvrnil. »Takrat pred leti in danes.«

»Oh, danes ni nič. Tu in tam se kdo zbode z žebeljem ali kresne po prstu s kladivom. Pred leti pa smo imeli na gradbišču kar štiri mrtve,« sta mi pojasnila.

IN SE POGOVOR S PREDSEDNIKOM

Izrazil sem željo, da bi še malo govoril s predsednikom delavskega samoupravljanja v tej ekonomski enoti.

»Tovariša Jožeta Benka boste dobili pri dekantatorjih,« so mi pojasnili. Segel sem torej v roke vsem graditeljem, ki so bili zbrani v baraki, in prisrčno smo se poslovili. Mahnil sem jo proti velikim dekantatorjem, za katere je betonske temelje prav tako izdelal »Gradis« (dekantatorji so neke vrste veliki kovinski rezervoarji, v katerih se nabira med izdelavo glinice blato, ki mu je še primešan lug, katerega pa je treba za ponovno uporabo oprati in izločiti iz blata).

Imel sem srečo, pred velikimi dekantatorji v tovarni glinice sem našel oba. Namreč kar dva predsednika, nekdanjega in sedanjega. Tovariš Jožko Benka, sedanjí predsednik strokovnega sveta, se je ravnokar pogovarjal s tovarišem Ivanom Črešnikom, ki je bil predsednik strokovnega sveta prej, do novih volitev, ki so bile letos v marcu.

»No, kako gre kaj?«, sem pobral predsednika tega samoupravnega organa, ki ima največ neposrednega stika s kolektivom.

»O, še kar,« se je nasmehnil. »Dvakrat mesečno se sestajamo in rešujemo naše najbolj pereče probleme.«

»Hm, marsikaj imamo za pretehtati. Tarife, spremembe tarifnih postavk, organizacijo dela in podobne stvari.«

»Pa imate dosti preglavic?«

»Ne, doslej nismo imeli kakih posebnih težav.«

»Kaj pa pozimi in spomladi, ko niste delali?«

»Ja, takrat pa je bilo res hudo. Kot veste, pri mrazu pod ničlo ne moreš betonirati, razen tega pa je zakon, da delavcu ni treba delati zunaj, če je več mraza kot -6° C. Tako smo marsikateri dan samo sedeli, plača pa je tekla. No, zdaj bomo zamujeno že nadoknadili.«

»Kakšen pa je zaslužek?« sem bil radoveden.

»Tu pač lahko vsakdo dobro zasluži. Dvakrat tedensko delamo od sedmih zjutraj do sedmih zvečer, sicer pa vsak dan do treh. Zaslužek je kar dober. Samo...«

»Kaj samo?«

Nasmehnil se je. »Samo to si želimo, da bi dobivali obračun mesečno. Doslej tega ni bilo. No, zdaj je to urejeno. Delavci tako želijo in zdaj so zadovoljni. Prav ta mesec bomo dobili razliko za zadnja dva meseca — za maj in junij.«

Vprašal sem, kako je s hrano in stanovanji.

»Čez hrano se res ne more nihče pritožiti. Na dan 200 dinarjev — to je res malenkost za štiri tople obroke dnevno — za zajtrk, toplo malico, kosilo in večerjo. Se nekateri delavci iz okolice se raje hranijo v menzi kot pa doma, ker jih doma dražje pride. Seveda mora podjetje k tej ceni precej regresirati.«

»Kaj pa z merili za delitev dohodka? Ste imeli več sorememb? In kako reagirajo ljudje, če pride do sprememb, predvsem do znižanja?«

Tovariš Benko je odvrnil, da večjih sprememb ni bilo, kljub temu pa pride do manjših korektur. V kolektivu se vsi dobro poznajo med seboj in se ne moreš potuhnuti. Merilo za ocenjevanje je v tem, koliko kdo dela in kako si prizadeva, koliko pripravljenosti pokaže do kolektiva. Tu in tam se dobi posameznik, ki se izmika nadurnemu delu in dolžnostim, nekateri so še vedno »podvrženi« raznim »plavim« obolenjem. Vse to seveda strokovni svet dobera pretehta in oceni.

Ob koncu sem povprašal še po težavah.

»Hm, saj jih nekaj že poznate. Predvsem tih, da lovimo terminski plan, zaostanek od pomladi. Tare nas nekoliko tu-iztrošenost nekaterih strojev, zlasti srednje in lahke mehanizacije. Hitro se nam kvarijo vibratorji, potrebovali bi vsaj še dva. Primanjkuje nam tudi tesarjev, rabili bi jih vsaj še 15 do 20. No, nekateri so nam obljubljeni, menda bodo prišli štirje iz Kopra.«

Malo je pomislil in počasi povzel. »No, to bi skoraj bilo vse...«

Pogledal sem na uro. Dovolj, sem takoj ugotovil, tudi predsedniki morajo delati, ne pa samo dajati izjave novinarjem. Segel sem obema graditeljema v roko.

»Se pridite!« sta me povabila.

»Bom, morda drugo leto? Na pomlad.«

»Takrat, takrat! Tedaj boste že kaj več videli,« sta mi zaklicala in odhitela vsak po svojem opravilu.

Vprašali smo še tzv. Jožeta Lorenčiča, kakšno je politično razpoloženje med delavci.

»Odlično, ljudje so zadovoljni,« je odgovoril, »le sestankov in posvetov imajo dosti premalo.« Toda brez skrbi, to bodo lahko popravili.

Da, to so naši dobri in pridni delavci, je še povedal tovariš Jože.

Tovariša Ivan Črešnik (levo) in Jože Benko, prejšnji in sedanjí predsednik strokovnega sveta

predvideli vsako podrobnost,« je nadaljeval šef gradbišča. »Seveda smo lani že izdelali tudi nekatere podeste; to so posebni podstavki, na katerih bodo položene elektropeči v novi elektrolizi, vrh tega pa smo izvedli še nekatera druga pripravljala dela.«

PLAN TIK ZA PETAMI

Vprašal sem, kako dela napredujejo.

»Veste, letos pozimi nas je mraz pošteno potisnil ob zid,« je pojasnjeval inženir. »Saj veste, kako hudo zimo smo imeli letos, mraza je februarja in še marca marsikdaj bilo na pretek. Tako smo januarja, morali počivati in držati roke križem, ko bi pravzaprav delo že moralo teči. To zimsko obdobje se nam pozna še sedaj.«

»In kako boste zamujeno nadoknadili?« sem vprašal.

»No, zamude niso tako strašne,« je odvrnil ing. Dovjak. »Smo jih že precej ujeli.«

Dvignil se je s stola in stopil k velikemu grafikonu na steni.

»Vidite, tu imamo zarisano naš terminski plan. Le pri nekaterih delih imamo še kakih 14 dni zaostanka, sicer pa tudi te male zamude že lovimo. Skratka — našemu terminskemu planu smo tik za petami.«

Spet je sedel in nadaljeval. »Sicer pa tudi s temi kratkimi zaostanki ni tako črno. Po pogodbi moramo halo za elektrolizo dovršiti do 1. novembra 1965. Mi smo si sami postavili rok dovršitve 3 mesece prej — do 31. julija 1965. Tako imamo še vedno možnost, da halo v redu in pravočasno zgradimo, če bi nas kaj nenadnega ne presenetilo.«

Potem sva prešla na številke. Halo bo zares imponantna. Dolga bo nič manj kot 420 m, široka 45 m, na

Žerjav je betonermem pravkar prinesel veliko posodo z betonom

Sklepi SO podjetja

Sindikalni odbor podjetja je na razširjeni seji dne 14. 8. sprejel naslednje sklepe:

1. Sindikalne podružnice so dolžne spremljati gospodarsko poslovanje podjetja. Zato morajo obvezno obravnavati rezultate polletne bilance podjetja in edince ter podpreti vse ukrepe, da bi izboljšali poslovanje in gospodarjenje v podjetju.

2. V pogojih razširjenega delavskega samoupravljanja morajo biti delavci-proizvajalci vedno bolj seznanjeni s celotno problematiko podjetja. V ta namen morajo prirediti sindikalne podružnice, delovodje ter ostalo strokovno osebje čimveč krajših posvetovanj in posvetov z delavci.

3. Sindikalne podružnice morajo podrobno proučiti osnutek novih pravil podjetja in s konkretnimi predlogi in pripombami pomagati pri ureditvi notranje zakonodaje.

4. Podružnice so dolžne pomagati pri odpravljanju negativnih pojavov v podjetju, čuvati zakonitost poslovanja ter skrbeti za dosledno izvajanje sklepov organov delavskega samoupravljanja.

5. Predlagamo centralnemu delavskemu svetu, da sprejme ustrezen sklep o obveznih mesečnih sestankih nabavnih referentov, kjer naj se sproti pogovorijo o nabavi ali predispoziciji materiala.

6. Sindikalne podružnice naj takoj prično s temeljitimi pripravami za športni dan podjetja, ki bo predvidoma še ta mesec v organizaciji gradbenega vodstva Ravne na Koroškem.

Ankaran: U »Gradi- sovom« odmaralištu

— odlično

Zagrebski Vjesnik je 22. avgusta med drugim objavil tudi članek z naslovom — Ankaran: U »Gradi-
sovom« odmaralištu — odlično.

Pisec članka se pohvalno izraža o urejenosti in dobri organizaciji doma, hišice pa so prave »kučice u evecu«. Pa, mar niso? Le naše navajeno, ali, če dovolite — razvajeno — oko tega ne opazi. Na splošno ugotavljamo, da so tuji gostje, ki preživijo svoj dopust v naših domovih, veliko bolj zadovoljni kot naši gostje. Pa nikakor ne mislite, da nam laskajo, saj je za njih cena penzijskih uslug za ca. 130% višja. Pozornosti osebja doma pa uživajo v mnogih primerih manj kot domači gostje. Tuji gostje imajo bogatejšo izkušnjo iz drugih počitniških domov ali gostinskih objektov, zato znajo ceniti prednosti naših domov.

M. P. iz Beograda je dal pisec članka naslednjo izjavo: »Organizacija u odmaralištu je odlična. Hrana je bez prigovora i vrlo raznovrsna. U desetak dana jelo se još nije ponovilo.«

Skoraj istočasno je zasedal upravni odbor počitniških domov, ki je obravnaval kritike gostov v domovih in ugotovil, da so v 99% neutemeljene. Ker je v interesu upravnega odbora, da domovi v redu poslujejo in da se gostje v njem počutijo domače in ugodno, je vse pritožbe razmotril iz obeh zornih kotov. Upravni odbor je ukrenil vse potrebno, da se napake, ki jih skoraj ni, odpravijo. Prezahotevnim in nezadovoljnim gostom, kot npr. M. A. iz Kranja, B. M. iz centrale itd. pa predlaga, da v prihodnje raje vzamejo regres, ki jim ga nudi podjetje. Čeprav je takih gostov le malo, s svojimi neobjektivnimi kritikami zrevoltirajo sicer mirne goste, da še ti kritizirajo in malenkostne spodsrljaje napihujejo. Tako je npr. vsa skupina gostov, ki je bila z izmenom F. M. in M. A., močno kritizirala vse usluge, ki jih dom nudi gostom. Skupini pred to izmenom in za njo pa sta bili silno navdušeni, čeprav se usluge doma niso niti malo spremenile.

»Gradišov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradišov. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani. — Izhaja mesečno

Osebo sem bil z družino na dopustu istočasno z družino B. M. v isti skupini in sem bil zelo zadovoljen. Kritika me je zelo presenetila. Nehote sem bil prisiljen razmišljati, kako idealno morajo imeti urejene razmere doma, ko usluge v domu po ceni 500 din na dan tako kritizirajo.

Pustimo te individualne primere pohvale in graje. Na splošno lahko ugotovimo, da imamo domove dobro in lepo urejene in da smo nanje res lahko ponosni.

r. a.

ZAHVALA

Podpisani Franjo Kernjak, natakar v počitniškem domu v Poreču se vljudno zahvaljujem gostu, ki mi je odnesel popolnoma nove tarok karte. S tem mi odpade skrb čuvanja rekvizitov skupne lastnine.

Franjo Kernjak

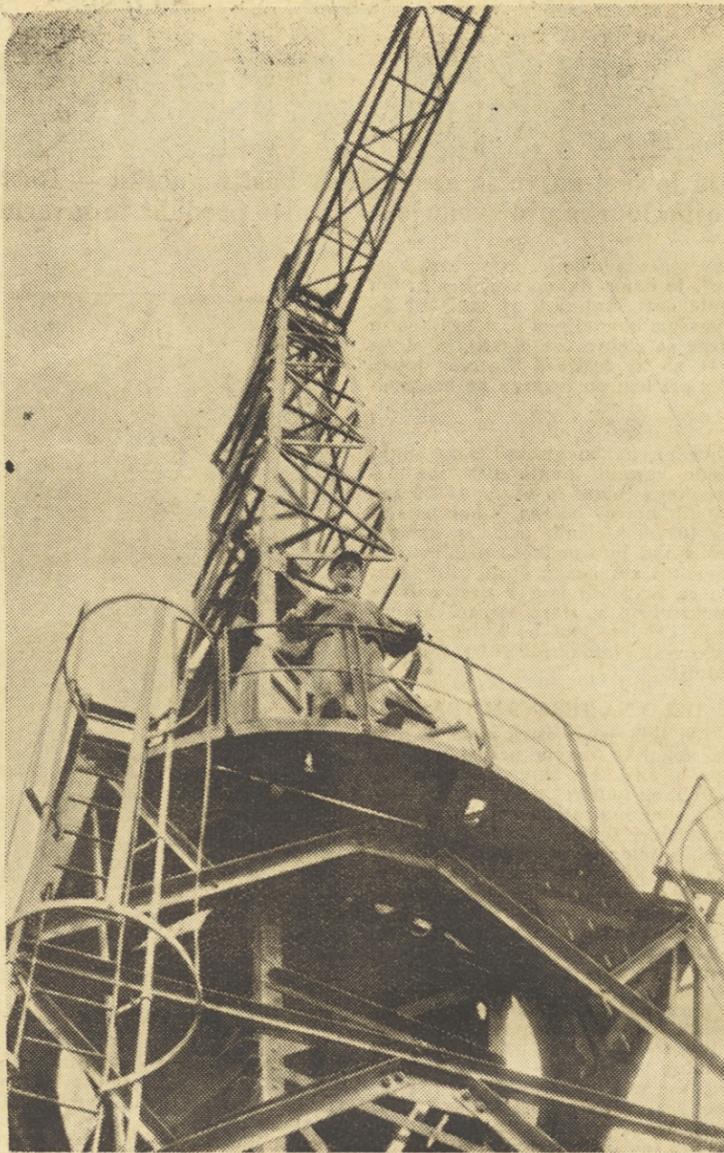
S sestanka OO ZKJ Gradbenega vodstva Ljubljana

Komunisti morajo biti enotni pri urejanju raznih problemov

Osnovna organizacija Zveze komunistov gradbenega vodstva Ljubljana je na zadnji seji obravnavala vprašanje aktivnosti članstva. Kritično so ocenili dosedanje delo ter ugotovili, da komunisti v organih samoupravljanja, sindikata in raznih komisijah premalo delajo. To nam potrjuje tudi nedavna anketa sekretariata Zveze komunistov podjetja. Od 35 članov, ki so bili anketirani, jih dela v sindikatu 9, v organih samoupravljanja 8, v organih oblasti, v mladinski organizaciji ter v socialistični zvezi delovnih ljudi po eden. Ostalih članov pa nima nobene funkcije. S takimi rezultati dela komunistov ne moremo biti zadovoljni, so dejali navzoči člani. Za neaktivnost se odraža na delovišču, pri obravnavi problematike, tolmachenju sklepov, razširjanju delavskega samoupravljanja itd.

Mnogim članom še vedno ni jasna vloga in odgovornost komunistov v sedanjih pogojih. Še vedno je poglavitna naloga razvijati in utrjevati delavsko samoupravljanje in delati v družbeno političnih organizacijah. Vloga komunistov se mora poznati na vseh toriščih našega dela. Prav tako pa moramo neprestano delati na usposabljanju članstva.

V razpravi je šef gradbenega vodstva ing. Stefan Mesarič med drugim dejal: »Mi moramo usposobiti čimveč proizvajalcev, če hočemo, da bo naše delo popolnejše. Pri gradbenih podjetjih je najtežje decentralizirati samoupravljanje na ekonomske enote. Pri našem gradbenem vodstvu imamo precejšnjo število članov delavskega sveta, v

sindikatu in raznih komisijah — vprašanje pa je, koliko so ti ljudje po raznih zadolžitvah napravili. Vsak član zveze komunistov bi moral malo več delati, vsi skupaj, mislim komuniste v podjetju, pa bi morali biti bolj enotni pri reševanju raznih težav in problemov.

Ivan Zorž, predsednik delavskega sveta, je na sestanku razpravljal o delu mladine, ki jo moramo bolj načrtno vključevati v organe samoupravljanja in druge organizacije. Nam ne more biti vseeno, je dejal, kdo bo jutri prevzel naše naloge in kdo nas bo zamenjal.

Nato je govoril o decentralizaciji in prenašanju kompetenc na obratunske enote. Decentralizacija na obratunske enote je težko izvedljiva, pa tudi člani niso zanjo dovolj zainteresirani.

Razpravljali so tudi o načinu študija materiala IV. plenuma zveze komunistov ter sklenili, da bodo material predelali na skupnem sestanku. V obširni razpravi so še sodelovali Jože Kapelj, Rudi Koršič, Miha Zrinšek ter Edo Kragelj.

Obzaključku so govorili o disciplini prihajanja na sestanke ter zaradi tega tudi kaznovali 4 člane.

Ob polletnem obračunu

(Nadaljevanje s 1. strani)

ZAKAJ KRANJ IN BETONARNA?

Razprava na zasedanju delavskega sveta podjetja, ko je obravnaval polletni periodični račun, je pokazala vrsto vzrokov, ki so vplivali na uspehe posameznih organizacijskih enot. Če najprej obravnavamo neuspehe, se moramo ustaviti pri gradbišču Kranj, katerega kolektiv je pokazal klasičen primer šibkega gospodarjenja.

Previsoko zastavljeni osebni dohodki v pravilniku o delitvi osebnih dohodkov ter negotovna delitev uspeha v preteklem poslovnem letu kažeta na to, da ta kolektiv ne misli vedno tudi na »jutrišnji« dan.

ampak vselej le na trenutno stanje ne glede na rezultate take politike. Dejstvo je, da bi bila podoba čisto drugačna, če bi si kolektiv lani, ko je imel dovolj sredstev, dal kaj na stran. Potem ta kolektiv ne bi bil tisti, ki ga dajemo za vzor slabega gospodarjenja.

Priznati pa jim je treba tudi objektivne težave, ki pa niso tolikšne, da bi jih ob pametni politiki ne mogli odpraviti.

Cisto drugače pa je v obratu gradbenih polizdelkov. Decentralizacija obresti poslovnega sklada jim je naložila dajatve, ki so bistveno vplivale na bilančni izračun. Čeprav dajatve v celoti niso krive za neuspeh, so pa bremena iz tega naslova precejšnja. V prihodnje bo treba vrsto ukrepov, da bi se položaj izboljšal, in to od prijemov ekonomsko-organizacijskega značaja pa vse tja do politike delitve osebnih dohodkov.

VPLIV FAKTORJA »K«

Na uspeh posameznih enot je precej vplival tudi povprečni faktor »K«. Enoten faktor je uporaben v razmerju med podjetjem in družb. skupnostjo, za izračun gospodarnosti posameznih organizacijskih enot pa ne ustreza, ker ne upošteva konkretnega položaja vsake izmed njih. Povprečen faktor je bil tisti, ki je potisnil vrsto organizacijskih enot v izgubo, čeprav s tem še ni rečeno, da poslovanje teh enot ne bi moglo biti boljše. Prve izkušnje uporabe faktorja so narekovala, da analitski oddelk centrale podjetja pristopi k izračunu internega faktorja »K«, ki naj bi upošteval pogoje poslovanja. Tako bi uresničili njegov namen, to je, da zagotovimo hitrejšo

Mož na starem »Kajzerju«

Življenjska pot tovariša Avgusta Stegarja, najstarejšega žerjavista v našem podjetju, je bila precej burna ali vsaj pestra. Rodil se je leta 1913 v Ptujju, toda že od leta 1937 živi stalno v Ljubljani. Kot strojni ključavničar je pred vojno delal v letaski tovarni v Kraljevu, v tovarni orožja v Kragujevcu, v Skopju pa je bil pri vojaki kot monter v tretjem vazduhoplovnem polku. Potem je prišla vojna in tovariš Stegar je odšel v partizane. Osvoboditev je dočkal v Trstu, ko je leta 1946 odložil vojaško suknjo, pa ga je takoj zaneslo v podjetje »Gradišov«.

»In od takrat ste ves čas zaposlen na žerjavu?«

»Samo 14 dni sem bil zaposlen kot gradbeni mojster, pa mesec dni dopusta sem si vzel, ko sem prišel iz vojske,« je pojasnjeval.

Povedal je, da je prve dni delal v Kranju na objektu sedanje »Tiskanine«. Pripomnil je še, da je bil takrat vse — monter, strojnik, kovač in električar. No, potem pa je prišel na svojega »kajzerja«, na svoj žerjav, ki ga upravlja še danes.

»Takrat sem delal še na starem »kajzerju«, na tistem z repom,« je pripovedoval. Potem je opisoval zanimivo zgodbo, kako bi ga skoraj prevrnili z žerjavom vred v Savo. Bilo je takole:

V Kranju so podirali stari most. »Takrat sem bil še precej friški, še nevajen žerjava,« je pripovedoval. »Na žerjav so mi zapeli leseno mostnico, da bi jo žerjav odtrgal, oziroma dvignil. Vlekel sem in vlekel, pa ni šlo,« je pravil. Seveda mu ni šlo zato, ker je bila mostnica še prav čvrsto zabita v most. In tako se je stari »kajzer« že postavil samo na prednji kolesi. Zadeva bi se najbrž čudno končala, če se ne bi začeli ob mostu zbirati ljudje, ki so opazili nenavadno vedenje žerjava, ki se je vse bolj nagibal proti Savi. Ljudje so se začeli razburjati, prišel je miličnik — no, in stvar se je kar srečno končala.

»Ste imeli kdaj kakšno okvaro?«

»Niti minute še nisem stal z žerjavom,« je odvrnil. »Vedno prej vse pregledam, kaj je treba popraviti, pa gre.«

»Niti sebi, niti tistim, ki jim strežem z žerjavom, se ni doslej skrivil niti las,« je pojasnjeval. »Paziti je treba. In trezen moraš biti.«

Tovariš Stegar ima odlikovanje, na katerega je zelo ponosen — red dela II. stopnje. Povprašal sem ga, kako je zadovoljen s plačo.

»Če žerjav dela, imam 115 na uro, če počiva, pa 100 din,« je pojasnil. Potem mi je še omenil, da je letos delal v Ljutomeru, kjer so gradili tovarno močnih krmil. Prav takšno kot na Turnišču pri Ptujju.

»Na svojem objektu sem imel 700 obratnih ur manj, kot so jih imeli na isti tovarni na Turnišču,« je pripovedoval. »Pričakoval sem, da bom za to svojo prizadevnost kaj dobil.«

»Pa ste kaj dobili?« sem vprašal.

»Nič. Rekli so mi, da sem na plačnem spisku v drugem gradbenem vodstvu.«

naraščanje skladov kot osebnih dohodkov. Komercialni oziroma tržni uspehi in njih finančna realizacija naj ob dejanski in namenski uporabi faktorja preidejo v sklade, ki služijo za kritje skupnih potreb in razširjeno reprodukcijo ter omogočajo podjetju normalno poslovanje. V ta namen je bila izrečena serija konstruktivnih pripomb, ki bi jih morali pri formiranju internega faktorja upoštevati.

Delavski svet podjetja je bil v razpravi in pri sklepanju o polletnem obračunu prilično rigorozen ter je, zvest načelom o decentraliziranem upravljanju, odločil tako, kot je moral. Da bi krili preveč izplačane osebne dohodke, je odredil naj se vrednost točke organizacijskim enotam, ki so poslovale z izgubo, ustrezno zniža. Čeprav je bila njegova odločitev ekonomsko utemeljena in pravilna pa pri svoji presoji le ni v celoti upošteval objektivnih pogojev in perspektiv za naslednje obdobje. Ta pomanjkljivost, če to lahko tako imenujemo, je narekovala korekcijo sklepa o znižanju vrednosti točke v tem smislu, da se akontacijska vrednost zadrži tudi na organizacijskih enotah, ki so v polletju izkazale izgubo, to pa zato, ker je sezona v polnem razmahu in bo dejanski uspeh izkazan ter ugotovljen ob triletletju. Sklep pa pomeni resno opozorilo vsem, da rentabilni račun ne prenese brezbriznosti. Po drugi strani pa sedanji delovni član in skrb za odpravo posledic slabega gospodarjenja zagotavlja lažje rezultate ob naslednjem obračunu, kot smo jih pa ob polletju ugotovili.

Milan Surk

OD KOD NEPOUČENOST?

Zadnje čase delavci precej pogosto kritizirajo vodi na sestankih, pa tudi v medsebojnih razgovorih. Kritizirajo razne ukrepe, sklepe itd. ne glede na to ali imajo prav ali ne.

Kritika je seveda vedno dobrodošla, če je izrečena v dobrem namenu in če naj bi odpravila pomanjkljivosti. Večkrat pa preide v kritiziranje, v kritiko zaradi kritike, za to, da bi nekomu škodovali. Taka kritika seveda povzroča samo škodo in prav nikomur ne koristi. Nekateri mislijo, da morajo vedno kritizirati, pa naj je sklep dober ali slab. Večkrat pa izvira kritika tudi iz nepoučenosti.

Kje je vzrok nepoučenosti? Vse premalo je sestankov pododborov in strokovnih svetov, kjer bi obravnavali tekočo problematiko. Pa ne gre za sestanke zaradi sestankov. Gre za to, da delavcem omogočamo dovolj, da bi se na sestankih poučili o vseh vprašanih gospodarjenju in upravljanju v podjetju, da bi na sestankih imeli možnost tudi vprašati o vsem, kar jim ni jasno. Če tega ni, potlej seveda govore za vogali in se širijo govorice, ki nimajo ne repa ne glave. Zato torej govorimo, naj se sindikalni odborniki potrudijo ter prirejajo sestanke.

Večkrat je vzrok za nepoučenost delavcev tudi naša pomanjkljiva zakonodaja, notranja zakonodaja namreč. Dostikrat pa so tudi delavci sami krivi, ker se ne udeležujejo sestankov, kadar se razpravlja o važnih gospodarskih zadevah podjetja. In potlej je tu še tisto, o čemer smo že dostikrat govorili: gre za to, da člani delavskih svetov in upravnih odborov ter strokovnih svetov ne poročajo svojim volilcem o tem, kaj so na seji govorili, niti se še pred zasedanjem ne posvetujejo z delavci o problemih, ki bodo na dnevnem redu za sedanja organa delavskega samoupravljanja.

Navsezadnje gre pri vsem tem za pravilno in aktivno obveščanje kolektiva, to se pravi, za tako obveščanje kolektiva, ob katerem ima vsak delavec možnost povedati svoje mnenje o vsem, o čemer se sklepa na raznih sejah in sestankih.

Če bi to uresničili, potlej tudi ne bi bilo kritikarstva. Vsaj sami ne bi bili krivi zanj in bi ga bilo le toliko, kolikor nekateri ljudje ne morejo živeti brez njega.

Jože Lorenčič

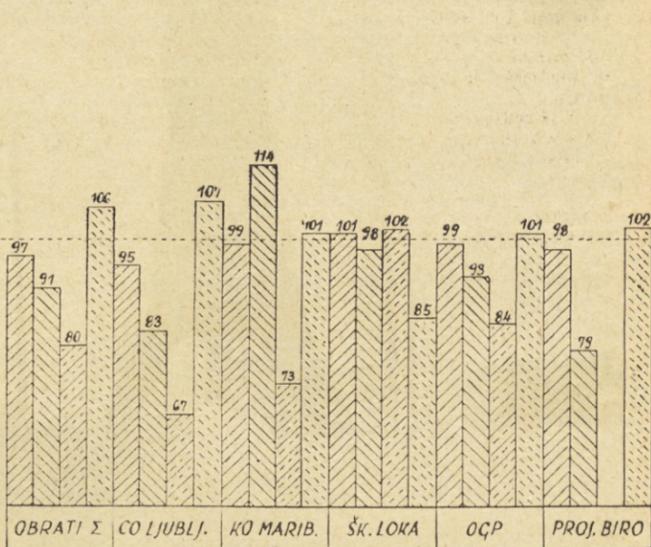
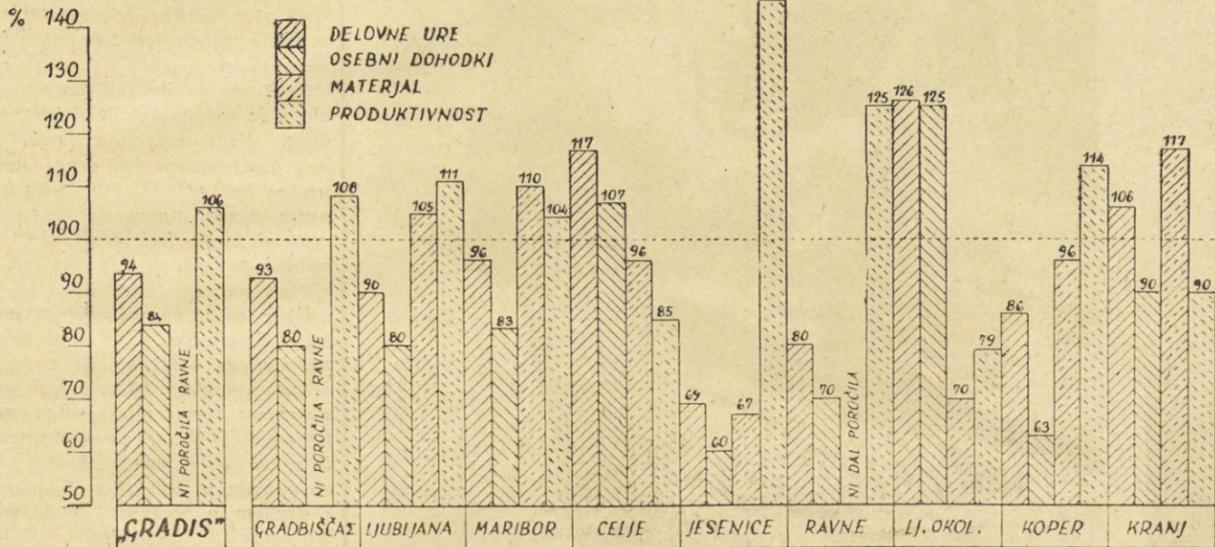
EDINICA	GRADIS
SK. FIN. PLAN	100,-
GR. FIN. PLAN	112,5
LETNI PLAN	51,9
±	-0,25

GRADBIŠČAS	LJUBLJANA	MARIBOR	CELJE	JESENICE	RAVNE	LJ. OKOL.	KOPER	KRANJ
101,2	97	120	80	103	119	79	103	87
112,5	109	132	95	119	140	77	116	73
51,6	59	62	38	52	56	33	49	40
+0,7	-2	+10	-10	+2	+9	-9	+1	-7

OBRATI Σ	CO. LJUBLJ.	KO MARIB.	ŠK. LOKA	OČP	PROJ. BIRO
94,-	102	77	89	88	99
—	—	—	—	—	—
51,-	53	43	48	50	58
-3,2	+1	-13	-6	-6	±0,0

2a. USPEHI EDINIC - DOSEŽENA GRADBENA REALIZACIJA = 100%

3a. DOSEŽENA REALIZACIJA = 100 %

Planski barometer

Gradis v celoti: (gradbene edince in obrati): plan je izpolnjen 100 odstotno, to je v primeri s polletjem padec za 5%. Produktivnost je padla za 1%, naraslo je število ur in izplačanih osebnih dohodkov.

Gradbene edince: kažejo prav tako padec realizacije in produktivnosti (1,5%) in sorazmeren dvig izvršenih ur osebnih dohodkov.

Ljubljana: neznatno poslabšanje vseh elementov, ki so sicer vsi pozitivni.

Maribor: močan padec realizacije (18%). Velik dvig materialnih stroškov pa kaže, da verjetno niso bila obračunana vsa dela.

Celje: realizacija je znova padla za 15%, tako da je edinica 20% pod planom. Padec produktivnosti, dvig izvršenih ur in izplačanih osebnih dohodkov kaže, da ima edinica za dela, ki so v teku, preveč ljudi.

Jesenice: realizacija je sicer padla, vendar je edinica nad planom (3 odstotke). Vsi ostali elementi so se še izboljšali.

Ravne: velja isto kot za Jesenice, samo da je edinica 19% nad planom.

Ljubljana okolica: realizacija še pada, edinica je 21% pod planom. Produktivnost se je dvignila za 4%. Tudi ostali pokazatelji se počasi izboljšujejo, a še niso pozitivni.

Koper: padec realizacije tako, da je sedaj edinica 5% nad planom. Vse ostalo je pozitivno in se še izboljšuje.

Kranj: edinica je 23% pod planom. Produktivnost je padla za 6%, dvignile so se izvršene ure in plače.

Obrati skupaj: kažejo manjše odstopanje od polletnega rezultata v negativnem smislu.

CO Ljubljana: plan je presežen za 2%, produktivnost se je dvignila za 5%, ostali elementi so v sorazmerju s produktivnostjo in se izboljšujejo.

KO Maribor: edinica je 33% pod planom, močno so se poslabšali ostali pokazatelji: produktivnost je padla za 16% in v istem sorazmerju se je dvignilo število izvršenih ur in izplačanih osebnih dohodkov.

Lesni obrati Škofja Loka: edinica je pod planom (11%). Močno je padla produktivnost, ki je sedaj 15 odstotkov pod predvideno.

OČP: realizacija je 12% pod planom. Ostali elementi so se neznatno poslabšali, a so še vsi pozitivni.

Projektivni biro: je 1% pod planom, ostali pokazatelji so pozitivni.

Svet pod TRIGLAVOM

Nikjer pod soncem ni svet tako lep, nikjer ni cvetje tako živo in nežno, nikjer ni toliko tovarištva, kot je to visoko v planinah. Spoznati lepote naših gora, jih nakopičiti v sebi pomeni pomladiti se.

Dan pred odhodom mi je tovariš Jarc sporočil: »Tudi jaz grem na Triglav. Čakam te na postaji.« Kdo ne bi izkoristil ugodne vožnje s »spačkom« in to vse do Aljaževga doma v Vratih.

Bolj in bolj smo se približevali Aljaževemu domu — vedno več smo srečevali »planincev« seveda z avtomobili. Za par minut smo se ustavili ob slapu Peričniku, ki je eden izmed najlepših slapov v Sloveniji. Voda pada 52 metrov globoko. Na dolgem klanecu nas je ujela nevihta in ves premočen sem po krivdi »spačka« prispel v Aljažev dom.

Zvedrilo se je in nutil se nam je veličasten pogled na severno steno Triglava in ostalih vrhov. Tu smo srečali dr. Milana Orožna, ki je v pripravi za pot na Triglav pošteno počival. Prenočili smo v Aljaževem domu, tokrat na skupnem ležišču.

V nedeljo smo vstali že ob 4. uri zjutraj in oboroženi s polnimi nahrbtniki smo se podali na pot. Kmalu smo prišli do spomenika padlim planincem-partizanom. Lep in svo-

jevrsten spomenik. Plezalni klin s karabinom-sponko.

Malo pred pričetkom poti čez Prag smo se ločili od tov. Jarca, ki je šel po dosti težji Bambergovi poti na Triglav. Zeleni smo si srečno pot in nasvidenje v Ljubljani.

Ko smo nekaj časa šli skozi gozd, smo kmalu prispeli do prvega vzpona. Nenavajeni klinov in žice smo bili skrajza malce nerodni, toda po uri hoje se je položaj popravil.

Sonce je ravno vzhajalo in nutil nam se je veličasten in nepozaben pogled na severno steno Triglava, Pihavca, Stenarja in Skratice. Ta lepota se ne da opisati, to moraš doživeti. Tudi pri nadaljnji poti, ki se preko Praga strmo dviguje, ni manjkalo klinov in vrvi. Pri stu-

denčku pod Begunjskim vrhom smo počivali. Dobrote v čvrstem in tekočem stanju so nam prvokrat prav prišle. Dokaj spočiti smo preko tako imenovanega Kotla po dobri uri hoje po snegu prispeli v Triglavski dom na Kredarici (2515 m). To je najvišja planinska kočica v Jugoslaviji.

Čaj z limono, ki je običajna pijača planincev, nas je poživil. Se sreča, da smo imeli dovolj limon. Bil je ravno čas kosila, in nahrbtniki so se zopet praznili.

Prenočili smo v domu, zato je bilo dovolj časa za ogled okolice. Poleg izleta na Staničevo kočico smo si ogledali še merilne naprave, meteorološkega observatorija na Kredarici. Večerja je bila izvrstna —

polenta in žganci, torej dobra podlaga za vzpon na Triglav.

Planinci vstajajo zgodaj in smo se tudi mi že kar peto uro začeli vzpenjati na vrh Triglava. Čeprav nismo bili vajeni hoje, smo bili v dobri uri že na vrhu. Pot na Triglav je izsekana in gosto zavarovana s klini, tako da je res vsakomur dostopna. Po nevarno zoženih mestih je vse povsod potegnjena dobro zasidrana jeklena vrvi. Prispele smo do Aljaževga stolpa, torej najvišje točke v Jugoslaviji. Dan je bil brez oblaka in nudil nam se je prekrasen razgled na Julijce in okolico. Videli smo celo morje in mehke obronke Panonske nižine. Nič ni lepšega, kot je občutek, ko prvič stopiš na vrh Triglava. Kako je človek tu majhen v primerjavi z močnimi vrhovi in skladi kamenja. Še nekaj medsebojnih čestitk in pripravili smo se za sestop. Nekaj časa smo se vračali po isti poti. Pri malem Triglavu pa smo po klinih, vrveh in snežiščih zavili proti Planiki

Dom Planika je najstarejša planinska postojanka. Od tu smo šli po grušču in precej pusti poti do kočice na Doliču. Tu je tekla bivša jugoslovansko-italijanska meja. Koča na Doliču je nova, staro je pred leti odnesel plaz. Sonce je ravno začelo pripekati, ko smo jo s skupino turistov iz Maribora mahnilni proti dolini Zadnjice. Preko snežišča, kjer bi skoraj zgrmel v prepad, smo prišli na tako imenovano »mulatiero«, ki se pod previsnimi pečmi Kanjavca vije v dolino. Srečali smo se s skupino Poljakov, ki se prav tako niso mogli načuditi lepoti naših gora.

Po triinpolurni hoji smo prispeli do Luknje. To je starodaven prehod iz doline Trente v Vrata. Od tod dalje je pot zavila pod vrhove Pihavca. Pot je bila zelo strma. Divjina in lepota nas je tako prevzela, da tega niti čutili nismo. Skozi ozko krnico med Pihavcem in Bovškim Gamsovcem smo zavili proti Pogačnikovem domu. Devet ur je trajala pot od kočice na Doliču do Pogačnikovega doma. Tu smo prenočili in se okopali v Kriških jezerih.

(Prihodnjič nadaljevanje od Kriških jezer do Krna.)

V smrt iz neprevidnosti

V nedeljo dne 19. avgusta se je na delovišču Gospodarskega razstavišča v Ljubljani — gradbeno vodstvo Celje, smrtno ponesrečil nekvalificiran delavec Ivan Vidovič.

Zaradi nekaterih nujnih del, ki jih je bilo treba dokončati na Gospodarskem razstavišču, so delavci delali tudi v nedeljo, in sicer od 6. do 12. ure.

Po končanem delu jih je nekaj odšlo na kosilo v obrat družbene prehrane v Robovo ulico, med njimi tudi ponesrečeni Ivan Vidovič. Okoli 13.30 se je Vidovič vrnil od kosila v stanovanjsko barako, ki stoji poleg Gospodarskega razstavišča. Sodelavcem v baraki je dejal: »Sedaj se bom pa sezul, umil noge in legel, da se malo odpočijem.« Res se je sezul, umil noge, legel pa ni. Čez nekaj časa je odšel iz barake, ne da bi komu kar koli povedal, kam je namenjen. Sodelavka

Anna Cvelko ga je videla, ko je šel v smeri proti hali B Gospodarskega razstavišča. Po tem času ga ni videl nihče več.

V ponedeljek okoli 8. ure zjutraj so prišli delavci (ne Gradisovi), ki urejajo razstavni prostor v hali B. Takoj ob vstopu so zagledali na desnem kotu nasproti hale truplo, ki je ležalo nepremično v mlaki krvi. Ko so si ga približe ogledali, so videli, da je to Ivan Vidovič, ki je še prejšnji dan z njimi delal na delovišču.

Kako je prišlo do nesrečnega slučaja?

Komisija je na kraju nesreče ugotovila, da je pokojni Vidovič od nekod prinesel krajšo leseno lestev in se po njej povzpela na požarno lestev na SV vogalu hale B. Po tej lesti je nato šel na strop hale, kjer je po mnenju sodelavcev in tistih, ki so sodelovali pri ogledu, hotel zbra-

ti odpadno električno žico, ki je bila razmetana po stropu hale. Tisti, ki so ga dalj časa poznali, so povedali, da je rad zbiral odpadni material in ga odnašal k »Odpadu«. To domnevo potrjuje tudi strokovna komisija, ki je nesrečo raziskovala.

Kaj ga je zmotilo, ali mu je na stropu zdrsnilo, ali je zgubil ravnotežje, da je stopil ali se naslonil na stekleno ploščo v stropu, ki je zaradi prevelike teže popustila in padla na kame-niti tlak dvorane, z njo vred pa tudi pokoini Vidovič.

Ivan Vidovič je bil priden in dober delavec ter ga homo kot sodelavca težko pogrešali.

Ta nesreča, čeravno ni bila nesreča pri delu, moral pa jo je plačati z življenjem mlad član našega kolektiva, naj bo ponoven resen opomin vsem tistim, ki preveč tvegajo in prezirajo nevarnost, da nesreča ne počiva.

Na osnovi poslovnega uspeha podjetja in organizacijskih enot je delavski svet podjetja določil novo akontacijsko vrednost točke za III. tromesečje za posamezne edince. Če vzamemo za grobi pokazatelj povprečno produktivnost podjetja, vidimo, da se je akontacijska vrednost točke zvišala pri tistih edincih, pri katerih je produktivnost nad povprečjem, dočim je ostala vrednost točke ista oz. se je znižala pri edincih, ki so v povprečju oz. pod povprečjem podjetja. Se bolj jasno se vidi vpliv produktivnosti pri razdelitvi kvot, ki se lahko razdele članom kolektiva za osebne dohodke za prvo polletje. Pri tej delitvi so prišle v poštev le

tiste edince, kjer je produktivnost večja od povprečja.

Po planskih pokazateljih je znašal polletni finančni uspeh podjetja 12,4%, čista gradbena proizvodnja 16,2%. Po bilanci pa je uspeh podjetja 15,5% oz. gradbena 16,5%. Razlika znaša le 0,9% oz. 0,5%.

Iz tega je razvidno, da planski barometer precej točno pokaže uspeh podjetja. Vsak član kolektiva, ki redno zasluje naše podatke v »Vestniku« lahko točno vidi sliko svoje edince, drugih edinic in vsega podjetja. Nizka produktivnost pa je prvi signal, ki kaže na ne-uspeh edince in obratno.

Iz Gradisa v pokoj!

Pravilnik o razdeljevanju spominskih daril, ki je veljal od leta 1960 dalje, 2. člen pravi naslednje: Pravico do obdarovanja pridobijo tisti člani kolektiva, katerih neprekinjeni delovni staž v podjetju zneso v tekočem letu oziroma 15 let.

Smatram, da sem tudi jaz upravičen do spominskih daril kot vsi drugi člani kolektiva, mogoče sem manj vreden kot drugi, ker sem se izčrpal v 33 letih službovanja, vendar upam, da sem doprinesel za podjetje svoj delež v zadnjih 10 letih mojega službovanja pri podjetju »Gradis«.

Dalje se čutim prizadetega po istem Pravilniku, in to po 7. členu tretjega odstavka, ki pravi: »Člane kolektiva, ko so v rednem delovnem razmerju s podjetjem ter izpolnijo pogoje za upokojitve in so na osnovi tega upokojeni, se ob dohodu iz kolektiva obdaruje z darilom v vrednosti do 50.000 din neto«.

Ne bom trdil, da je moja misel tudi pri 7. členu pravilna, vendar se počutim, da sem bil odslobljen iz podjetja kakor, da sploh nisem bil v podjetju 10 let. Niti eden vodilnih uslužbencev obrata se ni spomnil, da bi spregovoril besedo v slovo. Kar sem napisal, to me je težilo na srcu od dneva upokojitve. Prav ali neprav, želim, da se moji nekdanji tovariši, katere še čaka slovo iz podjetja, seznanijo, kakšno je bilo moje.

Želim mnogo uspeha v nadaljnji graditvi in blaginji vsem članom kolektiva podjetja »Gradis«.

Ludvik Hafner
Skofja Loka

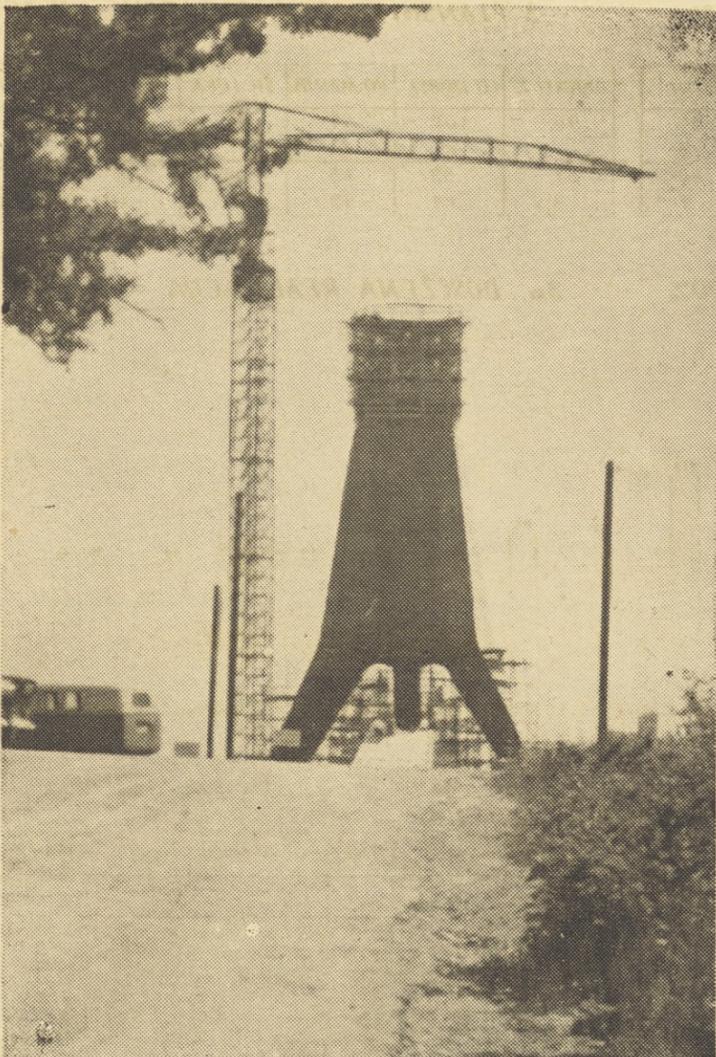
Opomba uredništva: Žal vam moramo tudi mi odgovoriti negativno. Pravilnik o razdeljevanju spominskih daril namreč zahteva neprekinjen delovni čas od 10 oziroma 15 let. Vam manjkata 2 meseca in 13 dni. Upravičeni pa ste na darila v vrednosti do 50.000 din ob priliki odhoda v pokoj. Vendar se to darilo financira iz sklada skupne porabe tiste organizacijske enote, kjer je dotični član kolektiva zaposlen. Ker pa obrat Skofja Loka nima na razpolago sredstev, bo to urejeno kasneje, ko bo finančni položaj edince to omogočil.

Pismo iz JLA

Kot član vašega kolektiva, ki služi vojaški rok, vas prosim, da mi pošiljate naše glasilo »Gradisov vestnik«. Nahajam se v vojski in se imam prav dobro. Časopis »Gradisov vestnik« mi je edina vez s kolektivom in ne strpno bom pričakoval vsake številke. Iz časopisa je na lep in preprost način razviden razvoj podjetja in življenje našega kolektiva.

Ob tej priložnosti želim celotnemu kolektivnemu obilo uspeha pri nadaljnjem delu.

Rajko Kovačević
VP/4775 Bosiljgrad

TV stolp na Avali gradi podjetje RAD iz Beograda

Dvojna mehanizacija

Gradnja televizijskega stolpa na Avali

Ko sem bil julija z družino v Beogradu na rednem letnem dopustu, sem si med drugimi zanimivostmi ogledal na Avali gradnjo železobetonskega televizijskega stolpa. Ker so podatki zanimivi, jih v grobih obrisih podajam bravcem »Gradisovega vestnika«.

Kot rečeno grade stolp na Avali, ki je oddaljena 25 km od Beograda in vodi tja asfaltirana cesta. Avala je znana izletniška točka Beograščanov. Na enem izmed hribov je spomenik »Neznanemu junaku«, kamor hodijo poklanjat vence, predvsem predstavniki tujih držav, ki se mudijo na službenem obisku v naši državi.

Na drugem hribočku poleg planin-

ske kočice »Mitrčev dom«, (497 m) pa je gradbišče gradbenega podjetja »Rad«, ki gradi omenjeni televizijski stolp.

Skupna višina stolpa bo 200,20 m. Od tega bo 155 m iz armiranega betona, ostalo bo jeklena konstrukcija. Steblo stolpa nosi od 102 m dalje gondolo v obliki konzole. Gondola sama bo imela pet nadstropij. Na 120 m višine se bo nahajal bar za 50 gostov, nad barom pa bo razgledna terasa. V notranjosti stolpa bosta montirani dve hitri osebni dvigali, za rezervo bodo še stopnice.

Do samega stolpa se pride preko mostu za pešce, ki bo v višini 12 m vodil direktno do dvigal. Steblo stolpa je trioglate oblike. Nihanje

stolpa pri brzini vetra 110 km na uro, kar je za Beograd večkrat posebno ob zimskem času možno, je na višini 155 m, kjer bo tudi obešena gondola za bar »samo« 37 cm. Na višini 200 m, to je ob koncu jeklene konstrukcije pa bo to nihanje možno tudi do 1 m.

V Evropi sta do sedaj izdelana že dva slična stolpa, toda televizijski stolp na Avali se smatra in prišteva med najdržnejše konstrukcije v Evropi in v svetu.

V neposredni bližini stolpa je projektirana reprezentančna restavracija in kavarna za 200 gostov.

Dostop na gradbišče je iz razumljivih razlogov strogo prepovedan. Meni so dostop in ogled gradbišča dovolili, ker sem se predstavil kot član kolektiva Gradis. Gradbišče je najmodernejše opremljeno. Montiran imajo žerjav Weitz, katerega se bodo posluževali do višine 60 m. Pri betoniranju uporabljajo pomični opaž, montirano imajo celotno betonarno na samem gradbišču. Razumljivo je, da je na gradbišču tudi laboratorij za pripravo agregatov in kontrolo betona. Projektant televizijskega stolpa je ing. Milan Krstić ter arhitekta S. Janjić in U. Bogunović. Šef gradbišča pa je ing. Dragoslav Pavlović.

Ker je gradnja televizijskega stolpa posebno za gradbenike že sedaj zanimiva, kar pa se bo stopnjevalo še bolj, ko se bo dograditev stolpa bližala v betonski izvedbi h kraju, priporočam, da si to gradnjo ob priliki ogledate.

Anton Martinšek

Delavci in strokovni kader iz treh edinic pri reševanju strokovnega problema

Pozdravi iz tujine

Tov. Vinko Veit, predsednik centralnega delavskega sveta, ki se nahaja na tromesečni praksi v tujini, nam je iz Salzgritter Lebenstedta poslal pismo, iz katerega objavljamo le del:

»Teden dni sem že tu in nikakor se ne morem vziveti v te razmere. Tujina je pač tujina. Stanujem v baraki med samimi Španci, ki niti ne obvladajo nenaščine. Tako sem popolnoma sam. Leteva se me domotožje. Boljše pa je pri delu, ki je zelo interesantno.

Vsem članom delavskega sveta in članom kolektiva prisrčen pozdrav!

Celotnemu kolektivnemu pošilja tudi lepe pozdrave ing. Branko Vasle, ki se nahaja na Švedskem.

OBJAVA

Iz zaključnega računa podjetja za leto 1961 je razvidno, da so znašali stroški izdaje našega časopisa »Gradisov vestnik« v lanskem letu:

	din
1. stroški tiskarne, papirja, klišejev . . .	3.280.758
2. stroški honorarjev	742.965
Skupaj	4.020.723

Lani pa je bil dosežen dohodek 511.570 dinarjev, in to s prispevkom, ki ga plačujemo za vsak izvod po sklepu delavskega sveta podjetja.

Iz uredništva

Nekega dne je prišel v podjetje. Ni važno kdaj, od kod, ni važno, kako mu je bilo ime. Recimo mu kar tovariš Franc. Bil je delavec. Seveda takrat, ko je prišel, še ni dosti znal. V neki rubriki je bilo zapisano: nekovalificirana delovna sila. Toda ker je bila takrat potreba po taki delovni sili, je bil sprejet.

Tovariš Franc ni bil niti genij, niti bedak. Bil je povprečen človek, s povprečno merico talenta in pridnosti. Počasi je napredoval, iz dneva v dan je rasla njegova spretnost. Kmalu je znal več in več. Naredil je razne izpite. Počasi se je doigal. Njegovo ime je bilo že opisano v rubriko polkvalificiranih potem celo kvalificiranih. Navsezadnje pa tudi to ni kdo ve kako važno. Važno je le, da je tov. Franc delal. Delal je v podjetju, v kolektivni med svojimi tovariši, med gradbinci leta in leta. Pet, deset, petnajst let in več. Ni važno, koliko. Važno pa je, da je delal in da ni bil slab delavec. Tu in tam ga je celo delovodja pohvalil. Njegove roke so si v tolikih letih pridobile določeno spretnost, bil je uren pri mešalcu, uren pri zidanju, skratka sposoben, prizadeven in natančen.

Leta so tekla, čas, ki vse spreminja. Spremenil je tudi tov. Franc. Postal je za spoznanje bolj utrujen, morda nekoliko izčrpan, slabotnejši, počasnejši. Morda mu je rahlo opešal vid, morda sluh. Karkoli pač. Ni bil več tako mlad kot pred 10 ali 15 leti, ko je prišel v podjetje. Morda je njegovo zdravje zrahljalo vsakdanje delo v mrazu, v vročini, dežju, na vetru in prepihu, morda mu

Človek

je revma začela stiskati ude in v pljuča se mu je vgnezdil neozdravljivi kašelj.

Karkoli pač — tudi to naposled ni važno. Važno je le, da tov. Franc ni mogel več tako delati kot nekoč in ni bil več isti kot nekdanj. Leta, trdo naporno delo na stavbah, na gradbiščih, poprej še mogoče v tovarnah, v mrazu in vseh mogočih pogojih ga je oslabilo, postaralo in načelo njegove sile in sposobnosti.

Na neki seji, vseeno kateri, je nekega dne padlo tudi ime tov. Franca. Sprova so o njem govorili previdno, potem pa vedno bolj nedvoumno. Približno takole: »Tov. Franc nazaduje, se prepira z delovodji, ni več dober delavec ipd.« Nekdo je celo nekaj znil o ekonomski enoti, ki da ne bo uganjala sociale. Slišati je bilo tudi besede kot lenuh, slab delavec, delomržen. Padale so hude obsodbe.

Morda bo kdo rekel: »Saj v podjetjih res ne moremo uganjati sociale. Kaj pa ekonomski račun?« In navsezadnje je tov. Franc za svoje delo dobil plačo.

Res je — vse je lepo in prav. Podjetje mora videti svoj ekonomski in rentabilnostni račun. Zato nihče ne more oporekati, če se v podjetju znebimo lenega, slabega ali neprizadnega delavca. Toda — tov. Franc vendar ni

lenuh, ni slab delavec. Celo pohvaljen je že bil, večkrat celo. Delal je dobro leta in leta. Zdaj je samo oslabil, pri delu je izčrpal svoje moči. In vprašanje plače. Res je — vse ure, ko je delal, je dobil plačane. Toda — če vse naše odnose zreduciramo na samo suho golo ekonomiko — v čem se pa potem še razlikujemo od kapitalista, od industrijalca, od lastnika podjetja? Tudi kapitalista, od rekel, vse sem ti plačal, tov. Franc, nič več ti nisem dolžan, bot sva si. Ali je ta suhi, trdi račun lahko pri nas res končna, zadnja beseda? Si po vsem tem res ne moremo nič več povedati? Ali niso v delu morda stvari, ki jih ni mogoče plačati z nobenim denarjem? Ali je mogoče plačati vsako trdo delo v mrazu, vročini, v kanalih itd.?

Zaključil bi takole: vse lepo in prav o tisti ekonomiki in rentabilnosti. Naj jo bo čimveč. Toda naj se ta ekonomika pokaže zlasti pri produktivnosti, pri delu, v dobri organizaciji. Toda k pragu vsa ekonomika, če podjetje pri vseh svojih milijardah pozabi na starega delavca ali uslužbenca, ki je bil dober toliko in toliko let, dokler smo ga potrebovali ter vsa leta poznali kot kvalificiranega. Sedaj, ko je opešal, oslabil, ostarel ali se morda invalidsko ponesrečil, pa prvič malo več govorimo o tov. Francu. In k pragu vsa ekonomika, če tov. Francu ne moremo kot invalidu poskati v podjetju, v ekonomski enoti ustrežnejšega dela.

Če tega ne moremo, potem smo — oprostite — pozabili (ali pa smo nato vsa leta nekako podzavestno pozabljali), da tov. Franc ni samo kvalificirana delovna sila z matično številko, marveč tudi — ČLOVEK.

SKLEPI

IV. redne seje upravnega odbora podjetja, ki se
vršila dne 7. avgusta 1962 v Ljubljani

1. Soglasno se sklene predlagati delavskemu svetu podjetja, da sprejme in potrdi polletni periodični obračun podjetja z izkazanim:

	din
celotnim dohodkom	4.398.016.169
dohodkom	1.372.015.291
čistim dohodkom	1.075.673.548
ostankom čistega dohodka	223.438.304

2. Z ozirom na doseženi poslovni uspeh podjetja in organizacijskih enot predlaga upravni odbor delavskemu svetu sklep, da organizacijske enote od ustvarjenih sredstev za osebne dohodke razdeli članom kolektiva maksimalno naslednje kvote:

	din
Projektivni biro	1.100.000
gradbeno vodstvo Jesenice	27.000.000
gradbeno vodstvo Ljubljana	26.000.000
gradbeno vodstvo Maribor	39.000.000
gradbišče Koper	9.000.000
gradbeno vodstvo Ravne	8.000.000
CO Ljubljana	1.600.000
KO Maribor	2.000.000

Navedene kvote predstavljajo bruto osebne dohodke v višini 107 %.

Kolektivu centrale se prizna za preteklo polletno obračunsko obdobje dodatno 11 % mesečnih osebnih dohodkov, kar se tiče obračuna kumulativno za celo obračunsko dobo nazaj.

Navedene maksimalne kvote naj se v okviru posamezne organizacijske enote razdelijo po uveljavljenem sistemu obračunskih enot.

Upravni odbor predlaga delavskemu svetu, da za III. tromesečje določi akontacijsko vrednost točke:

	din
gradbeno vodstvo Jesenice	100
gradbišče Koper	95
gradbeno vodstvo Ljubljana	95
gradbeno vodstvo Maribor	95
gradbeno vodstvo Ravne	95
Projektivni biro	95
Centrala	92
CO Ljubljana	85
Obrat težke mehanizacije	85
Obrat avtopark	85
KO Maribor	85
lesni obrat Skofja Loka	85
gradbeno vodstvo Celje	80
gradbišče Ljubljana-okolica	80
Obrat gradbenih polizdelkov	80
gradbišče Kranj	75

3. Upoštevač sedanji prehod s sistema fakturirane realizacije na sistem plačane realizacije, se naroča organizacijskim enotam, da tekoče obračunavajo izvršena dela v situacijah, predvsem pa temeljito obračunajo mesec pred periodičnem obračunom (avgust in november).

4. Upoštevač dejstvo, da sedanji sistem delitve osebnih dohodkov ne predstavlja realizacije načela delitve po delu, upravni odbor podjetja priporoča delavskemu svetu, da leta zadolži svojo komisijo za delitve dohodka z nalogo, da čimprej izdela stimulativni sistem delitve osebnih dohodkov, kateri naj se nanaša na delitve tistih sredstev, namenjenih za osebne dohodke, ki presegajo nominalne plače. Istočasno se priporoča, da se prej imenovani komisiji postavi določen rok dovršitve njenega dela.

5. Obvestilo o nameravani združitvi lesnih podjetij v občini Skofja Loka, pri čemer tamkajšnji organi računajo tudi z vključitvijo našega lesnega obrata v predvideno združeno podjetje, se vzame na znanje s tem, da se ustrezno ukrepa v zaščito interesov podjetja.

Predsednik UO podjetja:
ing. Saša Skulj
zanj: namestnik
Drago Bilas

SKLEPI

III. rednega zasedanja delavskega sveta podjetja, ki se je vršilo dne 8. avgusta 1962 v Ljubljani

1. Sklepi IV. redne seje upravnega odbora podjetja, ki se je vršila dne 7. avgusta 1962, predloženi delavskemu svetu podjetja v potrditev, se sprejmejo ter potrdi polletni periodični obračun podjetja z izkazanim:

	din
celotnim dohodkom	4.398.016.169
dohodkom	1.372.015.291
čistim dohodkom	1.075.673.548
ostankom čistega dohodka	223.438.304

2. Z ozirom na doseženi poslovni uspeh podjetja in organizacijskih enot se sklene, da organizacijske enote od ustvarjenih sredstev za osebne dohodke lahko razdeli članom svojih kolektivov maksimalno naslednje kvote:

	din
Projektivni biro	1.100.000
gradbeno vodstvo Jesenice	27.000.000
gradbeno vodstvo Ljubljana	26.000.000
gradbeno vodstvo Maribor	39.000.000
gradbišče Koper	9.000.000
gradbeno vodstvo Ravne	8.000.000
CO Ljubljana	1.600.000
KO Maribor	2.000.000

Navedene kvote predstavljajo bruto osebne dohodke v višini 107 %.

Kolektivu centrale podjetja se prizna za preteklo polletno obračunsko obdobje dodatno 11 % mesečnih nominalnih osebnih dohodkov, kar se tiče obračuna kumulativno za celo obračunsko dobo nazaj.

Navedene maksimalne kvote naj se v okviru posamezne organizacijske enote razdelijo po uveljavljenem sistemu obračunskih enot.

3. Na osnovi izkazanega poslovnega uspeha in ustvarjenih sredstev za osebne dohodke se za zadnja meseca III. tromesečja določi akontacijsko vrednost točke tako kakor sledi:

	din
gradbeno vodstvo Jesenice	100
gradbišče Koper	95
gradbeno vodstvo Ljubljana	95
gradbeno vodstvo Maribor	95
gradbeno vodstvo Ravne	95
Projektivni biro	95
Centrala	92

	din
CO Ljubljana	85
Obrat težke mehanizacije	85
obrat avtopark	85
KO Maribor	85
lesni obrat Skofja Loka	85
gradbeno vodstvo Celje	80
gradbišče Ljubljana-okolica	80
Obrat gradbenih polizdelkov	80
gradbišče Kranj	75

4. Maksimalne kvote, navedene v tč. 2 teh sklepov ter razdelitev s tem v zvezi se sme realizirati samo pod pogojem, da ima organizacijska enota od položenih situacij letošnjega leta (vključno julij 1962.) izterjanih najmanj 80 %.

5. Poročilo komisije za sestavo »Pravil podjetja« se vzame na znanje in pooblasti prej omenjeni organ, da v imenu delavskega sveta podjetja predloži osnutek pravil podjetja kolektivu v javno razpravo.

6. Na priporočilo upravnega odbora podjetja se zadolži komisijo delavskega sveta za delitve dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov, da čimprej izdela stimulativni sistem delitve osebnih dohodkov, kateri naj se nanaša na delitve tistih sredstev, namenjenih za osebne dohodke, ki presegajo nominalne plače.

7. Potrdi se predlog upravnega odbora podjetja, da se po komisiji za pregled zaključnega računa za poslovno leto 1961. izvršena korektura čistega dohodka — nerazporejeni del din 22.117.956.— razporedi:

	din
a) v skupne rezervne sklade za premalo odvedeni prispevek po odloku ObLO Ljubljana-Center zaradi zvišane stopnje od 2 % na 3 %	4.898.882
b) v skladu skupne porabe	17.219.074

Poročilo o ugotovitvah komisije za pregled zaključnega računa je priloženo zapisniku zasedanja.

8. Za razporeditev sredstev iz tč. 7. teh sklepov izda delavski svet podjetja odločbo v smislu predpisa in določi člena 13 zakona o sredstvih gospodarskih organizacij.

9. Ostanek čistega dohodka po odbitku obveznih rezerv 11.708.970 din se razporedi takole:

	din
dotacija počitniškim domovom 1961	464.821
dotacija počitniškim domovom 1962	5.000.000
spominska darila 10- in 15-letnikom	2.000.000
korekture po bilanci komisiji	2.214.451
ostanek pa za nepredvidene izdatke.	
10. Korektura bilančne komisije, v breme poslovnega sklada je refundirati:	
nakup zemljišča za izkoriščanje gramoza na separaciji v Ljubljani	7.606.200
obnova fasade za lopo CO Ljubljana	680.785
rekonstrukcija lope CO Ljubljana ličarska delavnica	835.515
plekarska delavnica	2.682.379
rekonstrukcija lope za stroje KO Maribor	2.684.521
rekonstrukcija sam. prostorov LO Skofja Loka	6.544.316
elektromotor, vent. sušilnica LO Skofja Loka	714.200
lesena garaža Maribor	458.602
poprav. na tujih osnovnih sredstvih Ruše	687.119

11. Amortizacijska stopnja za zagonske stroške po investicijskem programu rekonstrukcije Obrata gradbenih polizdelkov se določi na 10 let.

12. Amortizacijska doba za izkoriščanje zemljišča za pridobivanje gramoza na separaciji v Ljubljani se določi na 6 let.

13. Odobri se sklenjena pogodba z občino Poreč — prispevek za telefonsko linijo.

14. Neodpisano vrednost prodanih modelov za ročno izdelavo betonskih cevi se na predlog komisije za razhodovanje izknjiži v breme rezervnega sklada v višini 372.9912 din.

15. Potrdijo se nabave strojev in opreme v letu 1961 (priložene seznamu) v višini 79.236.660 dinarjev.

16. Delavski svet imenuje komisijo za revalorizacijo sredstev v sestavi:

ing. Röthel Franc, predsednik
ing. Bleiweis Marko, član
Marolt Ciril, član.

Komisija naj po izvršeni revalorizaciji poda delavskemu svetu poročilo o rezultatih.

17. Odobri se premostitveni kredit kovinskim obratom Maribor iz sklada skupne porabe v višini 1.750.000 din za nakup enosobnega stanovanja.

18. Potrdi se predlog upravnega odbora podjetja za najetje posojila za gradnjo stanovanj za tržišče.

19. Odobri se nabava 2 kom. nakladačev CAES v višini 22.000.000 din. Za podpisnika pogodbe v svrhu dodelitve posojila za devize se določita direktor podjetja in direktor gospodarsko-računskega sektorja.

20. Odobri se gradnja samskega doma v Celju, katerega kupec bo po dograditvi podjetje »Cinkarna« Celje. Prodajna vrednost objekta bo ca. 65.250.876 din.

21. Poročilo o pregledu podjetja s strani inšpekcije dela ObLO Ljubljana-Center. Vzame se na znanje, pomanjkljivosti na tem področju, katere je ugotovil prej omenjeni organ na organizacijski enoti gradbeno vodstvo Ljubljana, odstopijo pa se v obravnavo delavskemu svetu gradbenega vodstva, kateri naj podvzame ustrezne ukrepe, da se zahteve inšpekcije dela realizirajo.

22. Predlogi delavskega sveta gradbenega vodstva Ljubljana v zvezi s korekcijo Pravilnika o delitvi osebnih dohodkov gradbenega vodstva, kakor tudi izplačilo terenskega dodatka, se odstopijo pristojni komisiji delavskega sveta podjetja v redni postopek.

23. Odškodninska zahteva tov. Stanka Pavao za izplačilo odškodnine v zvezi z nesrečo njegovega sina, se kot neutemeljena zavrne.

24. Predlog delavskega sveta organizacijske enote gradbeno vodstvo Ravne na Koroškem v zvezi z mesečnim obračunavanjem, kakor tudi vprašanjem lastne cene, načinom obračuna v neproduktivnih mesecih ter formiranjem načina v primerih neplačanih del, se vzame na znanje, upoštevajoč pri tem dejstvo, da novi interni predpisi navedene predloge že vsebujejo, po njihovi potrditvi pa bodo predlagani instrumenti sestavni deli principov internega ekonomskega poslovanja.

25. Delavski svet podjetja soglašajo, da se tov. ing. Jože Uršič, tehnični direktor podjetja udeleži realizacije stipendije, katere mu je odobrena iz sredstev AID — Tehnična pomoč v ZDA v trajanju 12 mesecev in katere se bo realizirala v začetku leta 1963. Glede na sklenjeno pogodbo št. 870/S z dne 4. 6. 1962 se tehničnemu direktorju omogoči obiskovanje intenzivnega celodnevnega tečaja angleškega jezika, ki se prične s 1. septembrom 1962 in traja do odhoda v ZDA. V odsotnosti tehničnega direktorja ing. Jožeta Uršiča imenovanega nadomestuje z vsemi pravicami in dolžnostmi tehničnega direktorja ing. Alfred Peteln, glavni inženir podjetja.

26. Za analizo in ugotovitve vzrokov poslovnega neuspeha organizacijskih enot, ki so na osno-

vi izvršenega polletnega periodičnega obračuna svoje poslovanje za to obračunsko obdobje zaključile z izgubo, se imenuje komisija v naslednjem sestavu:
tov. Martin Zajšek, gradb. vodstvo Maribor, predsednik,
tov. Albin Bačar, centrala Ljubljana, član,
tov. ing. Silvo Erjavec, centrala, Ljubljana, član,
z nalogo, da ugotovi razloge poslovnega neuspeha in o svojem rezultatu dela informira delavski svet podjetja.

27. Potrdi se predlog upravnega odbora počitniških domov v zvezi z novimi cenami za tuje goste v tem smislu, da znaša cena za tuje goste po nepotnici kadrovskega oddelka centrale 1.200, za slučajne goste brez napotnice pa 1.500 din.
Omenjene cene veljajo od dneva sklepa delavskega sveta podjetja dalje za celotni penzion.

Overovatelja:
ing. Franc Röthel I. r.
Ludvik Snajder I. r.

Predsednik DS podjetja
Vinko Veit
zanj: namestnik:
Janez Plemelj

SKLEPI

III. redne seje upravnega odbora podjetja, ki se je vršila dne 3. avgusta 1962 na centrali podjetja

1. Z ozirom na višino razpoložljivih sredstev, katera so namenjena članom kolektiva v obliki dolgoročnega posojila za individualno stanovanjsko gradnjo, je vse dosežanje koristnike, ki so zapustili podjetje, opozoriti na klavzulo, da so posojila dolžni vrniti, brž ko jim iz kakršnega koli razloga preneha delovno razmerje. V kolikor prizadeti ne bi upoštevali opozorila, naj pravna služba podjetja na predlog gospodarsko-računskega sektorja uvede reden pravni postopek za izpolnitev pogodbenih obveznosti.

2. Faktor za medsebojno obračunavanje izvršenih uslug, ki znaša v povprečju 2,65 se potrdi s pridržkom, da velja predmetni povprečni faktor samo za manjše usluge in storitve, dočim se za pomoč v večji meri formira, na osnovi medsebojnega dogovora obeh strank, individualni faktor, ki velja samo za konkreten primer.

3. Predlog najemnih pogojev in najemnin za težko mehanizacijo se potrdi s tem, da se vse organizacijske enote o najemninah, kakor tudi o najemnih pogojih obvesti s posebno okrožnico.

4. Predlog Obrata gradbenih polizdelkov, ki se nanaša na formiranje novih cen gramoznih agregatov, se potrdi in o novih cenah obvesti vse prizadete organizacijske enote. Pravtako se tudi uveljavijo nove cene gramoznih agregatov za tuje konsumente in to z dnem sklepa upravnega odbora podjetja.

5. Zaključki komisije za pregled bilance poslovnega leta 1961. in izvršni korekciji doseženega dohodka po ponovni razdelitvi so:

Zap. št.	Element	Stanje po zaklj. rač.	Stanje po ugot. kom.	Razlika
1.	Dohodek	3.566.302.986	3.600.997.818	+ 34.694.832
2.	Prisp. iz doh. feder. 50 %	267.472.724	270.074.836	+ 2.602.112
3.	Prisp. iz doh. za posl. skl. 50 %	267.472.724	270.074.836	+ 2.602.112
4.	Cisti doh.	3.031.357.538	3.060.848.146	+ 29.490.608
5.	Prisp. od izr. dohod. Ost. čist. dohodka	258.913.593	266.286.245	+ 7.372.652
6.	Korektura čistega dohodka v višini	2.772.443.945	2.794.561.901	+ 22.117.956

6. Korektura čistega dohodka v višini 22.117.956 din
a) skupne rezerve občin, skladov

	din	din
prvotno 2 %	8.470.687	
korektura 3 %	13.369.569	4.898.882
o) ostanke za sklade podjetja		17.219.074
c) 20 % prisp. v družb. invest. sklade	3.443.815	
d) 15 % obvezne rezerve	2.066.289	5.510.104
e) Ostanek čistega dohodka za sklade 11.708.970		

7. Ostanek čistega dohodka 11.708.970 din se namenja za sklad skupne porabe.

8. Za finansiranje gradnje za tržišče se zaprosi pri Gospodarski banki LRS ali Skladu za stanovanjsko izgradnjo dodelitev kreditov za sledeče gradnje:

	din
a) Montažni blok PEM — Vodmat	125.000.000
b) 2 bloka Dom — 1, Celje	135.000.000
c) 1 blok Zlato polje — Kranj	74.000.000
č) Samski dom — Celje	65.250.876
Skupaj	399.250.876

pod pogoji, ki so razpisani po Gospodarski banki LRS in Skladu za stanovanjsko izgradnjo. Za podpisnike pogodbe se pooblašča direktor podjetja in direktor gospodarsko-računskega sektorja.

9. Odobri se gradnja samskega doma v Celju, katere kupec bo po dograditvi podjetja Cinkarna Celje v višini 62.500.876 din.

10. Prošnja Vinka Bergleza, uslužbenca Obrata gradbenih polizdelkov, za dodelitev stanovanja, katero bo po izvršenem sodnem postopku izpraznil Armand Umek, se vzame na znanje in priporoči upravni odbor Obrata gradbenih polizdelkov, kateri je pristojen v tej stvari, da stanovanjski problem tov. Bergleza v prej omenjenem smislu reši.

11. Antona Demšarja, lesni obrat Skofja Loka, ki je zaključil solanje na delovodski solji v Ljubljani z odličnim uspehom, se nagradi z enkratnim zneskom v višini 10.000 din neto.

12. Obrazložitev gradbenega vodstva Ravne v zvezi pritožbo Ludvika Žilavca se vzame na znanje ter pritožba imenovanega kot neutemeljena zavrne.

13. Pritožba montažne skupine, ki je v sestavi kovinskih obratov Maribor, se odstopi v obravnavo organom upravljanja KO Maribor, ki so v tej zadevi pristojni, s priporočilom, da jo ustrezno rešijo, upoštevajoč pri tem tozadevne interne predpise.

14. Poročilo komisije za prihranke in racionalizacije se vzame na znanje s tem, da se potrdi njen predlog, ki se nanaša na prijavo ing. Alojza Stoka in sodelavcev v zadevi priznanja premije iz prihranka pri uporabi odpadnega peska — žilindre — za betone in malte.

Izplačilo premije v celotnem znesku 97.095 din neto se realizira po naslednjem ključu:

	din
ing. Stok Alojz	30 % 29.128
tov. Stane Uhan	50 % 48.548
tov. Ferdo Kališnik	20 % 19.419
Skupaj: 97.095	

Odškodnina za prihranke v obliki premije iz 2. odst. te točke je enkratna in prijavitelji za nadaljnjo uporabo žilindre nimajo nikakih pravic zahtevati nobene odškodnine oziroma premije.

Komisiji za prihranke in racionalizacijo se priporoči, da v bodoče vzame na znanje samo tiste prijave, o katerih je istočasno informirana tudi organizacijska enota, oziroma obračunska enota, iz katere sredstev se izplačilo realizira. V tem smislu naj komisija dopolni predpis, po katerem posluje.

Predsednik UO podjetja:
ing. Saša Skulj

SKLEPI

IV. zasedanja delavskega sveta podjetja, ki se je vršilo dne 24. avgusta 1962 na centrali podjetja

v Ljubljani

1. Točka 3. sklepov III. rednega zasedanja delavskega sveta podjetja z dne 8. VIII. 1962 se modifizira in spremeni tako, da se v novem besedilu glasi:

»Na osnovi izkazanega poslovnega uspeha in ustvarjenih sredstev za osebne dohodke se za zadnja dva meseca III. tromesečja določi akontacijska vrednost točke tako kot sledi:

	din
— gradbeno vodstvo Jesenice	100
— gradbišče Koper	95

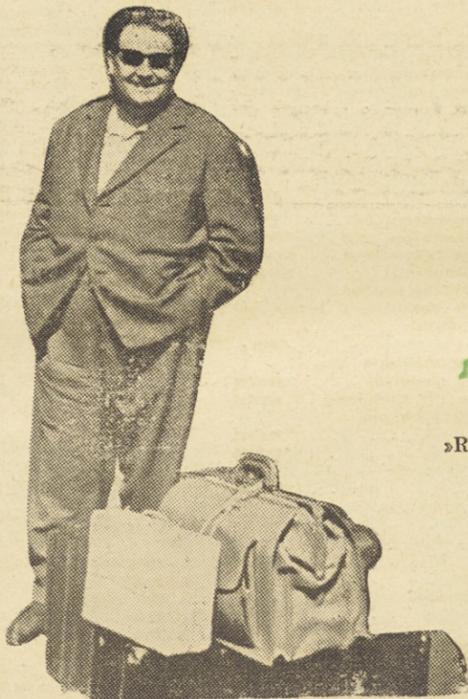
Priznana ribiča Boško Pivčević in Ivo Leben sta v pičlih 2 urah v Poreču »nabrala« ca 25 kg morskih mačk in zobatcev

No, kot je videti sta bila kavalirja... Ribe so na zadnji večerji kolektivno pojedli. Pravijo, da mora riba trikrat plavati

Kratek posvet pred pričetkom dela na Ravnaš

Naš tehnični direktor ing. Jože Uršič se je že pripravil na dolgo pot v Ameriko. Srečno!

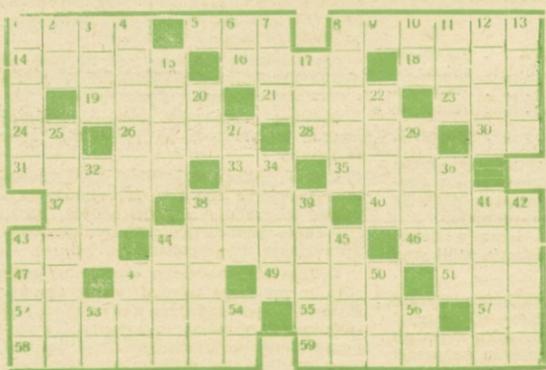

»Res ne vidim vzroka, zakaj je vrednost točk pri nas nižja kot pri vas?!«

»S temi besedami je tov. sekretar prekinil, ker je že bilo pozno v noč ter dejal, da bo nadaljevanje te teme na prihodnjem sestanku. Sestanek je bil zaključen ob 17. uri.«
Iz zapisnika osnovne organizacije Zveze komunistov »Gradis« Maribor

Križanka

Vodoravno: 1. pripomoček za pranje, 5. vas pri Domžalah, 8. znana tovarna pletenin, 14. privrženo, 16. žensko ime, 18. šef gradbenega vodstva Ravne na Koroškem, 19. veleblagovnica v Ljubljani, 21. nočna ptica, 25. ilovica, 24. okrajšava za »neznanece«, 26. razpihuje (ogenj), 28. srd, bes, 30. samoglasnik in soglasnik, 31. nabiralec gob, 33. različna soglasnika, 35. veznik, 37. vrsta konjskega teka, 38. prevozno sredstvo, 40. priimek znane italijanske filmske igralkice (Sofia), 45. ga imaš na glavi, 44. mesto na Poljskem, 46. velika dvorana, 47. vzklík bolečine, 48. kratica za ljudsko republiko, 49. židovsko moško ime, 51. beograjski tednik, 52. kratek v odgovorih, 55. del mesta v Alžiriji: Sidi bel, 57. veznik, 58. ameriški pevec popevk, 59. mesto v Južni Ameriki.

Navpično: 1. vrsta plesa, 2. predlog, 3. del tedna, 4. južno sadje, 6. vas pri Ljubljani, 7. velika mačka, 8. prem, 10. enaka soglasnika, 11. glagol premikanja, 12. dolžinska mera, 13. mesto v Izraelu, 15. muslimansko moško ime, 17. velika ptica, 17. turški žrbec, 22. zavetje, 25. izraz pri boksu (fon. množ.), 27. šivanka, 29. eden od treh mušketirjev, 32. moški pevski glas, 34. južni sadež, 36. država v srednji Aziji, 38. mestece pri Poreču, 39. prebivalec Ukrajine, 41. znamka mila, 42. gora na Notranjskem, 43. država v vzhodni Aziji, 44. križ v srbohrvaščini, 45. uporabljajo lovci, 48. žensko ime, 50. vzročni veznik, 53. kratica za račun, 54. soglasnik in samoglasnik, 56. del USA.

Ob omejitvi koriščenja motornih vozil. Tudi peš se daleč pride, je dejal tov. Tone iz Raven na Koroškem

OPOZORILO

Podpisani slovesno izjavljamo, da nismo plačniki za dolgove, ki bi jih kdor koli zagrešil na službenih in polslužbenih potovanjih v Gradisovih gostinskih obratih, niti, če je pri tem uporabljen princip direktivne razkontacije.

Dragec, Borut, Ivan

